Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015

31 839 Jeugdzorg

Nr. 463 VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 11 maart 2015

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie hebben op 22 januari 2015 overleg gevoerd met Staatssecretaris Van Rijn van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie **over jeugdzorg**.
(De volledige agenda is opgenomen aan het einde van het verslag.)

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Lodders

De voorzitter van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,
Ypma

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Teunissen

kst-31839-463
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

Voorzitter: Lodders
Griffier: Sjerp

Aanwezig zijn negen leden der Kamer, te weten: Berndsen-Jansen, Van der Burg, Ellemeet, Keijzer, Lodders, Siderius, Van der Staaij, Voordewind, Ypma,

en de heer Van Rijn, Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de heer Teeven, Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Aanvang 14.00 uur.

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heet de mensen op de publieke tribune en die thuis meeluisteren, hartelijk welkom bij dit algemeen overleg over de jeugdzorg. Ik heet verder de bewindspersonen, Staatssecretaris Van Rijn van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Staatssecretaris Teeven van het Ministerie Veiligheid en Justitie, evenals de Kamerleden van harte welkom.
Mevrouw Berndsen zal de komende periode haar collega vervangen. Formeel is zij geen lid van deze commissie, maar ik neem aan dat we haar permissie geven om het woord te voeren en dat we zullen bekijken hoe we dit de komende periode vorm zullen geven. Mevrouw Berndsen heeft verder aangegeven dat zij de vergadering om 16.30 uur zal verlaten in verband met een andere verplichting.
Staatssecretaris Teeven zou graag de beantwoording in eerste termijn als eerste doen. Als er dan geen punten meer voor hem resteren, zou hij deze vergadering eveneens wegens verplichtingen elders willen verlaten. Ik hoop dat de leden hiermee kunnen instemmen.
Ik spreek met de leden een spreektijd van vier minuten af. Verder lijkt mij twee interrupties voorlopig voldoende.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Voorzitter. Het verstandelijk beperkte meisje Daniëlla van Bergen is de weken voor haar dood door een hel gegaan. Ze werd bijna iedere dag afgeranseld en kon niet meer lopen, slapen of naar de wc, zo zei haar moeder. Haar stiefvader wordt verdacht, haar moeder greep nooit in. De rillingen lopen mij net als iedereen over de rug. Volgens de inspectierapport had de veiligheid van het verstandelijk gehandicapte meisje, ondanks meerdere meldingen bij het AMK, onvoldoende prioriteit. Het gezin werd begeleid door meer dan tien instanties, maar de problemen werden niet effectief en niet in samenhang aangepakt. Het totaaloverzicht ontbrak. We kunnen dit soort verschrikkelijke gebeurtenissen in de toekomst niet voorkomen – er zullen altijd mensen rondlopen die hun kind mishandelen of zelfs vermoorden, hoe verschrikkelijk dat ook is – maar wel kunnen we de jeugdzorg zo organiseren dat er niet tien hulpverleners langs elkaar heen werken. Kinderen moeten eerder de juiste zorg krijgen en professionals moeten niet langs elkaar heen werken, want dit soort voorbeelden zijn verschrikkelijk en ieder kind dat zo hard hulp nodig heeft, moet hulp krijgen. Geen kind mag tussen wal en schip vallen!
Het was een onzalig idee van het kabinet-Rutte I om iedereen in de jeugdzorg een eigen bijdrage tot wel € 3.400 per jaar te vragen. Gelukkig is deze maatregel van de PVV, het CDA en de VVD teruggedraaid. En dat heeft dit kabinet gedaan door hiervoor in het regeerakkoord 70 miljoen uit te trekken.
Blijft over de ouderbijdrage die al jarenlang gevraagd wordt en waar nooit iemand een punt van heeft gemaakt: de bijdrage voor eten en drinken voor een kind. Daarbij gaat het om € 1 tot € 4 per dag. Het is ontzettend naar als je kind niet meer thuis kan wonen en uit huis wordt geplaatst omdat het behandeling nodig heeft in een instelling. Veel ouders hebben ons geschreven, gemaild en gebeld om hun zorgen te uiten over de ouderbijdrage. Wij nemen deze signalen zeer serieus en hierbij maken we

geen onderscheid: alle kinderen hebben recht op zorg. Wij willen dus geen verschil tussen enerzijds mishandelde kinderen, loverboyslachtoffers en verstandelijk beperkte kinderen die wel een bijdrage moeten betalen en anderzijds kinderen met psychiatrische problemen die niet hoeven te betalen. Sommige partijen zullen dat vandaag echter wel voorstellen. Dat vinden wij zeer onjuist. Als we de ouderbijdrage bespreken, gaat het mij om alle kinderen. Ik vraag de Staatssecretaris dan ook om in overleg te treden met de gemeenten over de ouderbijdrage. Ik verwacht de uitkomsten van dit onderzoek ruim voor de begroting te hebben. In dit onderzoek moeten de volgende vragen worden beantwoord. 1. Welke problemen ervaren ouders en in hoeverre vormt de ouderbijdrage een drempel voor de toegang tot de jeugdhulp? Kan de Staatssecretaris dit eventueel betrekken bij het onderzoek naar eigen risico en zorgmelding? 2. Kan de Staatssecretaris met de VNG in overleg gaan over de wijze waarop gemeenten met de ouderbijdrage omgaan en daarbij ook de signalen over mogelijke problemen bij de inning en de opbrengst van de ouderbijdrage betrekken? 3. Kan de Staatssecretaris aangeven hoe de huidige hardheidsclausule in elkaar zit en tevens inventariseren of deze afdoende verlichting biedt voor gezinnen die dit nodig hebben?

Mevrouw **Siderius** (SP): Het is toch wel bijzonder dat de Partij van de Arbeid op 18 december nog tegen een motie stemde om de eigen bijdrage af te schaffen en nu hier, nadat ouders zijn gaan protesteren, een onderzoekje voorstelt. Vindt de Partij van de Arbeid dat deze ouderbijdrage in de Jeugdwet in principe discriminatie is? Ik vraag dat, omdat we voor kinderen met een somatische aandoening, bijvoorbeeld kinderen met een gebroken been of kanker, geen eigen bijdrage vragen, maar voor kinderen met anorexia of een gedragsproblematiek wel. Vindt de Partij van de Arbeid dat ook ongelijke behandeling en discriminatie?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Feitelijk is het juist dat we voor de kinderen die collega Siderius noemt, geen eigen bijdrage vragen, maar feitelijk is het ook waar dat we al jaren een bijdrage vragen voor kinderen die in de jeugdzorg zitten. Daarbij gaat het om mishandelde kinderen, kinderen met een verstandelijke beperking en loverboyslachtoffers. Dat doen we al jaren. Geen enkele partij heeft een amendement op de Jeugdwet ingediend om die ouderbijdrage te schrappen. Sterker nog, geen enkele partij heeft bij de begroting een amendement ingediend om die bijdrage te schrappen. Het is dan ook goede sier maken door dat hier wel te roepen, maar het niet te regelen wanneer het echt veranderd kan worden.

Mevrouw **Siderius** (SP): De Partij van de Arbeid weet heel goed dat de SP tegen alle vormen van een eigen bijdrage in de zorg is, omdat dat de zorg ontoegankelijk maakt. Het werpt een drempel op voor mensen om passende zorg te krijgen. De vraag aan de Partij van de Arbeid is of zij het discriminatie vindt dat wij van ouders met kinderen met anorexia of gedragsproblemen een eigen bijdrage tot wel € 1.500 per jaar vragen. Of vindt mevrouw Ypma nog steeds, net als op 14 januari 2015, dat de ouderbijdrage in de jeugdzorg zeer evenwichtig is?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Het is feitelijk juist dat we in de somatische zorg geen eigen bijdrage vragen. Maar ik wil geen tweedeling binnen de jeugdzorg! We moeten niet bij kinderen die echt heel erg kwetsbaar zijn wel een bijdrage vragen en bij kinderen in de jeugd-ggz niet. Dat moet mevrouw Siderius met mij eens zijn. Deze tweedeling is wat mij betreft onacceptabel.

Mevrouw **Siderius** (SP): Mag ik nogmaals interrumperen, voorzitter?

De **voorzitter**: De heer Voordewind heeft aangegeven ook te willen interrumperen, maar ik geef eerst mevrouw Siderius het woord voor haar tweede interruptie op dit punt.

Mevrouw **Siderius** (SP): De Partij van de Arbeid zegt dat hierdoor de tweedeling wordt opgeheven, maar de SP vindt juist dat hierdoor tweedeling zal ontstaan. Dat is de conclusie van de SP.
Ik heb nog een vraag over het onderzoekje van de Partij van de Arbeid, dat onderzoekje om ons met z'n allen het bos in te sturen, zodat het kabinet na de verkiezingen, wanneer iedereen deze ophef weer is vergeten, de eigen bijdrage gewoon in stand kan houden. Gaat de Partij van de Arbeid dan ook de inning van de eigen bijdrage in de jeugdzorg opschorten totdat de resultaten van het onderzoekje van de Partij van de Arbeid boven tafel zijn?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Voor de duidelijkheid: dit onderzoek is geen onderzoekje. Het is een onderzoek waar alle belangenorganisaties om hebben gevraagd, zowel de ouderorganisaties als de brancheorganisaties en de gemeenten. Iedereen vraagt ons om dat onderzoek. Dat doen ze niet voor niets, maar omdat deze wet net is aangenomen. De inkt van de wet is nog maar net droog en dan moet je niet voor de bühne roepen dat we het wel even gaan veranderen. Dat kan simpelweg niet. Dan ga je rechtstreeks in tegen de wet. Je neemt jezelf als wetgever niet serieus als je zegt: het staat in de wet, maar we gaan gewoon iets anders doen.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Voorzitter, mag ik een punt van orde maken? De wet kent de mogelijkheid om een uitzondering te maken.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Dat is geen punt van orde.

De **voorzitter**: Dat is inderdaad geen punt van orde. Ik geef mevrouw Siderius het woord voor de tweede instantie van haar tweede interruptie.

Mevrouw **Siderius** (SP): Dat het niet zou kunnen, is natuurlijk echt een flutargument. Als de politieke wil er is, dan kan het. Als wij willen, kunnen wij ook binnen een maand een wet over financiële aangelegenheden door de Kamer jassen. Als de politieke wil er is om dit te veranderen, dan kan dat dus gewoon. Ik heb nog steeds geen antwoord gekregen op mijn vraag of de Partij van de Arbeid de inning van de eigen bijdrage wil opschorten totdat haar onderzoekje op tafel ligt.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Wij willen eerst dat onderzoek hebben waar door al die organisaties om is gevraagd. De gemeenten, de brancheorganisaties: allemaal vragen ze om dit onderzoek. We hebben een wet aangenomen die pas enkele weken geleden is ingegaan. Wettelijk en financieel kan het helemaal niet direct worden opgeschort. Dat weet mijn collega van de SP net zo goed als ik. Dat kost enige tijd, want daar heb je een AMvB voor nodig. Ik ben het ermee eens dat als uit het onderzoek blijkt dat deze signalen kloppen, we zo min mogelijk tijd verloren moeten laten gaan. Laat dat helder zijn. Daarom lijkt mij de oplossing ...

De **voorzitter**: Er zijn nog meer leden die u willen interrumperen en daarom vraag ik u de vragen iets korter en bondiger te beantwoorden.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ook de ChristenUnie heeft naar die signalen gekeken. Het zijn er inderdaad niet enkele geweest; onze achterban heeft ons uitgebreid gemaild. Verder hebben we de signalen van de ouders en de organisaties gezien. Die heeft de Partij van de Arbeid ook gezien. Daarom zullen D66 en ChristenUnie vandaag ook voorstellen om de eigen bijdrage, hangende dat onderzoek, op te schorten. Het

argument van de Partij van de Arbeid is dat het niet mogelijk en onverantwoord is, maar ik wil toch meer duidelijkheid dan dat. Waarom zou dat niet mogelijk zijn? Volgens ons eigen onderzoek kun je het bedrag namelijk via een AMvB op nul zetten. Bijna alle organisaties die mevrouw Ypma ook hebben benaderd, zeggen: schort de eigen bijdrage op. Als wij goed luisteren naar alle signalen, dan zou mevrouw Ypma dit ook serieus moeten nemen. Daar doet dat heel verstandige onderzoek niets aan af. Waarom luistert ze niet naar al die organisaties en schort ze de eigen bijdrage op?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Ik herinner de collega van de ChristenUnie er toch even aan dat niemand een amendement om deze ouderbijdrage te schrappen heeft ingediend toen de wet werd behandeld. Dat is ook tijdens de begrotingsbehandeling niet gebeurd. Ik ben het met collega Voordewind wel eens dat we zo min mogelijk tijd verloren moeten laten gaan. Daarom vind ik het een goed idee om de Staatssecretaris te vragen alvast een AMvB voor te bereiden, zodat we met de uitkomsten van het onderzoek waar ik zojuist om heb gevraagd, snel de precieze AMvB vorm kunnen geven. Daardoor gaat er zo min mogelijk tijd verloren.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ik bedank collega Ypma voor haar reactie dat het onderzoek en het voorbereiden van de AMvB parallel kunnen lopen. Maar het innen van de ouderbijdrage gaat dan voorlopig wel gewoon door en dat betekent dat de drempel waar al die organisaties over spreken, er komt. Daardoor zouden we kinderen kunnen verliezen, want die haken af of vragen niet om de zorg die ze nodig hebben. Je moet er niet aan denken wat dit bijvoorbeeld teweeg kan brengen bij meisjes die suïcidaal zijn. Waarom laten we het niet parallel lopen? Dat wil zeggen dat we de gemeenten de ouderbijdrage niet laten innen terwijl wij die AMvB laten maken.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Volgens mij kan wat de heer Voordewind voorstelt, helemaal niet. Hij zegt eigenlijk: we hebben een wet aangenomen, maar de gemeenten hoeven zich niet te houden aan wat er in die wet staat. Dat kan simpelweg niet. Daarvoor moet je een AMvB voorbereiden en ik stel nu voor om dat alvast te doen. Laat geen tijd verloren gaan en onderzoek ondertussen wat precies de problemen zijn. Ik kies daarmee voor een snelle en wettige weg en zorg er tegelijkertijd voor dat er geen kind tussen wal en schip valt.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Ik begrijp de worsteling van de PvdA-fractie wel, want aan de ene kant hebben heel veel ouders gebeld en gemaild en heeft het PvdA-congres een uitspraak gedaan en aan de andere kant is er de wens om het juridisch netjes af te handelen. Dat laatste kan echter wel en dat geef ik graag aan de PvdA-fractie mee met daarbij de vraag of ze ook aan de Staatssecretaris wil vragen om het zo te regelen. In het Besluit Jeugdwet staat dat de ouderbijdrage uiterlijk twaalf maanden na het tijdstip waarop het bestuursorgaan, het CAK (Centraal Administratiekantoor), van de oplegging in kennis is gesteld, wordt vastgesteld. Gaat de Partij van de Arbeid de Staatssecretaris vragen om van deze mogelijkheid gebruik te maken? Als de Staatssecretaris het CAK vraagt even te wachten met het vastleggen van die eigen bijdrage, is het opgelost en komen al die eigen bijdragen niet bij de ouders terecht.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Ik constateer dat het CDA voorsorteert op de uitkomsten van het onderzoek en dan alleen maar voor de kinderen in de jeugd-ggz. Ik vind het schandalig dat het CDA dat hier durft te roepen. Het CDA wilde in het regeerakkoord van Rutte I de ouderbijdrage verviervoudigen en dan durft het CDA hier dit soort voorstellen te doen. Ik zou me diep schamen.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Dat is geen antwoord op de vraag. Die eigen bijdrage is overigens teruggedraaid in ons verkiezingsprogramma. Wat mevrouw Ypma nu doet, is eigenlijk een beetje haar PvdA-congres schofferen, want in de resolutie van dat congres gaat het ook alleen maar over de eigen bijdrage voor de jeugd-ggz. Maar goed, nogmaals: is mevrouw Ypma bereid om de Staatssecretaris te vragen, de inning op te schorten, hangende het onderzoek waar de PvdA voor pleit?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Nogmaals, ik vind het echt te ver gaan om onder een regeerakkoord een handtekening te zetten waarin de ouderbijdrage wordt verviervoudigd en vervolgens hier dit soort onuitvoerbare voorstellen te doen. Ons congres heeft inderdaad een motie aangenomen. Ik ga nu echter verder dan mijn congres. Ik zeg namelijk dat we niet alleen moeten kijken naar de kinderen in de jeugd-ggz, omdat die de grootste mond hebben en de beste lobby. Ik kijk naar alle kinderen, naar alle kinderen in de jeugdzorg en daarom wil ik dit onderzoek.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): De ongelijkheid die mevrouw Ypma aangeeft binnen de Jeugdwet, bestaat natuurlijk ook bij somatische ziekten. Het is dan toch ook wel heel wonderlijk dat het amendement van D66 om de jeugd-ggz op dezelfde wijze te behandelen als de somatische ziekten niet is aangenomen. Als we dat wel hadden gedaan, hadden we dit probleem niet gehad. Mevrouw Ypma zegt terecht dat er in de jeugdzorg altijd al om een eigen bijdrage werd gevraagd, maar voor de jeugd-ggz is het natuurlijk wel een nieuwe situatie, een situatie die voorkomen had kunnen worden. Waarom heeft de Partij van de Arbeid daar niet voor gekozen?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Dat is een heel andere discussie en bovendien een discussie die we al een aantal keer hebben gevoerd. Wij willen graag dat alle kinderen, zonder schotten, de juiste zorg krijgen. Het doet mij dan ook wel een beetje verdriet dat D66 zo hard achter de lobby van de jeugd-ggz aanloopt, maar niet opkomt voor alle andere kinderen in de jeugdzorg.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Ik voel mij aangesproken: alsof wij achter een lobby aan hebben gelopen! Nee, wij hebben rationeel nagedacht. Wij denken dat de jeugd-ggz gewoon in de Zorgverzekeringswet thuishoort. Ik herhaal mijn vraag: waarom vraagt de Partij van de Arbeid nu opeens om een onderzoek? Er staat nog maar net een handtekening onder die wet, maar er mag wel een onderzoek worden gedaan. Dan kan de PvdA toch zeker ook het voorstel steunen om de inning van de ouderbijdrage op te schorten?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Nogmaals, wij hebben zeer bewust met de Jeugdwet ingestemd om alle schotten binnen de jeugdzorg te slechten, want dat is wat kinderen echt verder helpt. Dat is ook de reden waarom wij net als u, want u bent uiteindelijk akkoord gegaan met de wet, daarmee hebben ingestemd.

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Mevrouw Ypma zegt dat je geen tweedeling moet wensen in de jeugdzorg en dat ben ik volledig met haar eens. Het doel van de nieuwe Jeugdwet is inderdaad om deze kinderen op gelijke wijze te behandelen. Ik denk dat het daarom ook verstandig is om te onderzoeken hoe wij deze ouderbijdrage, die een averechtse uitwerking heeft, in het belang van alle kinderen van tafel kunnen vegen. Dat neemt niet weg dat er op dit moment voor de jeugd-ggz geen eigen bijdrage geldt. Wat voor signaal geef je af als je nu tijdelijk die eigen bijdrage wel gaat heffen terwijl het feitelijk mogelijk is om de inning ervan op te schorten?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Nogmaals, ook GroenLinks heeft geen amendement op de wet of de begroting ingediend om dit te regelen toen het kon. Het is nu spreken voor de bühne, want we kunnen het nu niet regelen. Eigenlijk is het wonderlijk dat dit nu allemaal naar voren wordt gebracht. Als ik op de andere argumenten in zou gaan, val ik in herhaling.

De **voorzitter**: Dat zou ik niet doen, want dat is zonde van onze tijd.

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Ik vind het jammer dat mevrouw Ypma mijn heel principiële vraag uit de weg gaat. Ik vroeg namelijk of het wenselijk is om de ouders van deze kwetsbare kinderen om een eigen bijdrage te vragen. Daar gaat het om. Dat is de essentie en daar wil ik dan ook graag een antwoord op van mevrouw Ypma. Is dat wenselijk of niet en, zo nee, is het dan niet zaak om er alles aan te doen om die eigen bijdrage nu al terug te draaien?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): 30.000 kinderen in de jeugdzorg betalen al jaren deze eigen bijdrage en daarover hebben wij geen signalen gekregen. Nu wordt deze groep uitgebreid met 5.000 kinderen in de jeugd-ggz, waardoor er dus straks 35.000 kinderen zijn voor wie die bijdrage moet worden betaald. Daar hebben wij allemaal mee ingestemd toen we de wet en de begroting vaststelden. Dat is de reden waarom ik zeg: gelijke monniken, gelijke kappen. Deze wet geldt inderdaad ook voor de kinderen in de jeugd-ggz, maar ik wil dus voor alle kinderen onderzoeken tegen welke problemen ouders en gemeenten aanlopen.

De **voorzitter**: Mevrouw Keijzer, voor haar tweede interruptie.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Ik vind het toch jammer hoe het nu loopt. We krijgen nu allemaal stuk voor stuk een veeg uit de pan van de PvdA-fractie, terwijl we het er volgens mij over eens zijn dat de geestelijke gezondheidszorg hetzelfde moet worden behandeld als lichamelijke ziekten. Daar zit het onrecht in en dat vond dus ook het PvdA-congres. Ik doe daarom nog een keer een oprechte poging om mevrouw Ypma zover te krijgen dat zij met ons allen de Staatssecretaris vraagt om de inning, hangende het onderzoek, waarvoor hulde, op te schorten. En dat dat kan, heb ik zojuist al duidelijk gemaakt.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Ik bedank mevrouw Keijzer voor haar hulde voor mijn verzoek om een onderzoek. Met mijn voorstel om alvast een amendement te schrijven ga ik zover als maar mogelijk is binnen de beperkingen die de Tweede Kamer kent. Daarmee komen wij alle kinderen zo veel mogelijk tegemoet.

De **voorzitter**: Mevrouw Ypma, u hebt nog krap een minuut om uw bijdrage af te ronden.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Voorzitter. Ik gebruik die minuut voor een extra verzoek over de hardheidsclausule. Valt er op dit moment geen enkel kind tussen wal en schip? Kan de Staatssecretaris dat toezeggen? Krijgt ieder kind gegarandeerd de juiste hulp, ook als zijn ouders minder draagkrachtig zijn?
De outcomecriteria zijn erg belangrijk om ervoor te zorgen dat kinderen de juiste hulp krijgen en dat we niet doorslaan in bureaucratie. We willen graag dat kinderen eerder de juiste hulp krijgen, ouders de regie krijgen en professionals weer het vertrouwen krijgen. Ik vraag de Staatssecretaris daarom ten slotte of hij bereid is om met een regelsnoeibrigade te komen met ambassadeurs in alle gemeenten en alle jeugdzorginstellingen. Die brigade moet steeds weer de vraag stellen of er snoei mogelijk is in de regels, de bureaucratie, de protocollen et cetera. Is de Staatssecretaris

bereid om dit met de sector en de VNG te bespreken en de Kamer hierover te informeren?

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Is mevrouw Ypma het mij eens dat een groot deel van de bureaucratie wordt veroorzaakt doordat partijen en gemeenten hun eigen contracteisen stellen en hun eigen verantwoordingsregels kennen? Dat levert een woud aan bureaucratie op. Is het niet wenselijk om maatwerk op de inhoud te hebben en standaardisering op de processen?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Mevrouw Ellemeet en ik willen volgens mij hetzelfde, namelijk dat professionals gewoon hun werk kunnen doen. Zij moeten in het gezin kunnen doen wat nodig is in plaats van alles moeten vastleggen en met een stopwatch de tijd op moeten nemen. Het is een interessante vraag van mevrouw Ellemeet en ik speel die vraag dan ook graag door naar de Staatssecretaris.

Mevrouw **Siderius** (SP): Voorzitter. «Een eigen bijdrage in de jeugdzorg accepteren wij niet.» Dat zijn de hoopvolle woorden van Loes Ypma op website van de Partij van de Arbeid. Eigen bijdragen in de zorg zijn drempelverhogend en maken de zorg minder toegankelijk voor mensen met een dunne portemonnee. De SP kiest daarom voor afschaffing van de eigen bijdrage in de zorg, voor kinderen en volwassenen, ongeacht het type zorg dat nodig is. Daartoe heeft de SP ook meermaals voorstelen ingediend. Ze zijn allemaal verworpen en ook op dit moment lijkt er geen politieke meerderheid te vinden te zijn om alle eigen bijdragen af te schaffen.
Afgelopen weekend heeft het PvdA-congres zich in lijn met de uitspraken van mevrouw Ypma uitgesproken tegen een eigen bijdrage in de kinderpsychiatrie. Dat brengt een politieke meerderheid om deze eigen bijdrage af te schaffen binnen handbereik en dat is mooi, want waarom hoeven ouders van kinderen met een gebroken been geen eigen bijdrage te betalen en ouders van kinderen met anorexia of gedragsproblemen wel? «Zijn deze kinderen minder ziek?» is dan ook mijn vraag aan de Partij van de Arbeid. Waarom moeten volwassenen een maximaal eigen risico betalen van € 375 per jaar terwijl we voor passende zorg voor kinderen het viervoudige vragen? Het is pure discriminatie waaraan de SP niet wil meewerken. Bovendien levert deze specifieke eigen bijdrage maximaal 2,25 miljoen op; iedereen moet dan wel echt het maximale bedrag betalen. Het afschaffen van de bureaucratische rompslomp rondom de inning van deze eigen bijdrage levert dit bedrag misschien al wel op. Is het echt te veel gevraagd om op een begroting van 70 miljard 2,25 miljoen te zoeken? Dat is mijn vraag aan de Partij van de Arbeid én aan de Staatssecretaris.
We zien nu al de perverse prikkels die hiervan uitgaan. Psychiaters hebben mij namelijk gemaild met de mededeling dat zij voor een crisis-dbc kiezen in plaats van die kinderen onder de Jeugdwet te laten vallen. Is dat wenselijk? Laten we stoppen, ouders van kinderen met een psychiatrische stoornis als melkkoe van de overheid te gebruiken. Ik hoop dat mevrouw Ypma van de Partij van de Arbeid vandaag haar belofte nakomt en ons niet met een onderzoekje het bos in stuurt, zodat we vooral voor de komende verkiezingen geen beslissing hoeven te nemen. De SP zal hierover in ieder geval moties indienen en dan met name over de opschorting van de eigen bijdrage gedurende dat onderzoekje van de Partij van de Arbeid.
De SP maakt zich ook zorgen over de crisisdiensten voor de jeugdhulp. In Maassluis was het nummer van de crisisdienst voor jeugdhulp onvindbaar. Toen er uiteindelijk na veel zoeken een telefoonnummer was gevonden, zei een stem op een bandje dat men te bereiken was op werkdagen tussen negen en vijf. Daar zit je dan op zondagochtend met

een kind met een psychose. Kan de Staatssecretaris mij misschien informeren over het beeld in Nederland met betrekking tot deze crisisdiensten in de jeugdhulp? Gaat het bij meer gemeenten net zoals in Maassluis?
De SP krijgt veel mails met de klacht dat de SVB onbereikbaar is voor ouders met een persoonsgebonden budget voor hun kind. Ook zorgondernemers melden ons dit. Wat gaat de Staatssecretaris hieraan doen? Hierover zijn overigens gisteren ook berichten in de media verschenen.
Tot slot ga ik nog in op de 18plus-problematiek. Een huisarts verwees een jongen van 17,5 naar een gespecialiseerde afkickkliniek vanwege zijn verslaving aan harddrugs. De kosten daarvan zijn € 25.000 op jaarbasis. Een specialist onderbouwde de doorverwijzing van de huisarts. De verwijzing vond plaats halverwege december en de intake in januari. Maar de gemeente zei: dat gaan we niet doen, want deze behandeling is veel te duur; wij willen eerst ambulant behandelen. De ouders kunnen hiertegen een bezwaar indienen, maar ze zijn dan wel weer tien weken verder. Met wat rekken is deze jongen straks 18 jaar en kan de gemeente de rekening gemakshalve doorsturen naar de zorgverzekeraar. Deze jongen zit hierdoor wel maanden zonder behandeling thuis en verliest opnieuw een jaar school. Vindt de Staatssecretaris het wenselijk dat de gemeente op de stoel van de arts gaat zitten?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Het is een goede zaak dat we dit debat hebben. Het is het eerste debat over de jeugdzorg, nadat op 1 januari 2015 de transitie is ingegaan. Het is goed om de stand van zaken, voor zover dat nu al kan, op te maken.
Sommigen deden ons geloven dat het licht zou uitgaan bij de jeugdzorg. Gelukkig is dat niet het geval. Ik heb dat ook met eigen ogen kunnen constateren tijdens mijn werkbezoeken. Wij hebben hierover verder contact gehouden met onze wethouders over de berichten uit het veld. Het is te vroeg om te zeggen dat alles op de rit is – we kunnen dat lang nog niet overzien – maar de grote rampen die door sommigen zijn voorspeld, zijn gelukkig uitgebleven. Ik vraag de Staatssecretaris wel om dit hele proces goed te monitoren. Hoe gaat de Staatssecretaris dat doen? Kan hij met een voorstel daartoe komen? Kan hij aangeven met welke frequentie hij dat gaat doen en welke outputcriteria hij daarbij zal hanteren? Kan de Staatssecretaris met andere woorden met een concreet voorstel komen en, zo ja, wanneer mogen wij de eerste monitoring van de Staatssecretaris dan verwachten?
Ook wij hadden een meldpunt, Call Carla, en dat moet je niet verwarren met andere meldpunten. Gelukkig is er ook nog Meld het Mona. Via ons meldpunt hebben wij een aantal zeer serieuze vragen gekregen en ik leg een aantal daarvan graag aan de Staatssecretaris voor.
Er kwamen aardig wat berichten binnen over de eigen bijdrage in de jeugdzorg. In een interruptiedebatje heb ik hierover zojuist al van gedachten gewisseld en het zal daaruit duidelijk zijn geworden dat de ChristenUnie, gezien de signalen en de brief van vanmorgen van de VNG, wil dat de ouderbijdrage wordt opgeschort. De brief van de VNG onderstreept namelijk de signalen die wij hebben gekregen, want zij zegt: goed dat er een onderzoek komt want er moet duidelijkheid komen, maar in die eigen bijdrage niet terwijl dat onderzoek loopt. Overigens stellen ook de instellingen en de ouders dat voor. Ik hoor graag van de Staatssecretaris of hij ook op die lijn zit. Als ik zie hoeveel uitvoeringsproblemen het zou kunnen opleveren – de VNG heeft het in haar brief nog eens een keer helder uiteengezet – denk ik dat het veel beter doordacht had moeten worden dan tot nu toe is gebeurd, als je natuurlijk al wilt overgaan tot die extra drempel in de jeugdzorg.
Ik heb de brochure van de Staatssecretaris gezien over compensatie in de vorm van dubbele kinderbijslag. Als ik daarin de voorwaarden lees om in aanmerking te komen voor die dubbele kinderbijslag, denk ik dat

uiteindelijk maar weinig ouders voor die compensatie in de vorm van dubbele kinderbijslag in aanmerking komen.
We horen geluiden dat er toch wel aardig wat banen in rook zijn opgegaan. Ik vraag de Staatssecretaris of het UWV dat banenverlies heeft geïnventariseerd. Hoe zit het verder met de heel korte contracten? Ik vraag dat, omdat ik heb gehoord dat er soms wordt gewerkt met contracten van slechts drie maanden. Het volume van de contracten is bovendien ook nog niet overal helder.
Verder klagen de gemeenten dat zij de gegevens van de patiënten nog niet door hebben gekregen van de jeugdzorginstellingen, terwijl de Bureaus Jeugdzorg dat al wel hebben gedaan. Ik geef die vraag graag door aan de Staatssecretaris.
De toegekende budgetten zijn voor dit jaar gebaseerd op het peiljaar 2012. Het Rijk en de VNG hebben overlegd over de vraag hoe hiermee in de toekomst moet worden omgegaan. Heeft de Staatssecretaris budgetten gereserveerd voor de meicirculaire voor het geval gemeenten dit jaar aantoonbaar te weinig geld hebben? Krijgen die gemeenten er dan met andere woorden geld bij?
Ik kom nu toe aan de onzekerheden rond het verdeelmodel. Is de Staatssecretaris bereid om daar nog een keer naar te kijken? Ik krijg namelijk berichten uit Goirle en Gouda dat ze hieraan straks meer dan een miljoen extra moeten besteden.
Mijn laatste punt zijn de landelijk werkende instellingen. Ik heb daarover een vraag aan de Staatssecretaris van Justitie. Ik heb begrepen dat De Hoop en Eleos 10 van de 28 contracten nog niet hebben kunnen afsluiten. Ik vraag hem daaraan extra aandacht te besteden.

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Voorzitter. Het goede nieuws van de nieuwe Jeugdwet is dat dat wij met veel minder schotten en met veel minder mensen jongeren en jeugdigen kunnen helpen. Maar als er één gevaar is voor de jeugdzorgtransitie, is het wel het ontstaan van nieuwe overmatige bureaucratie. Het is geen smeuïg politiek onderwerp, maar dat maakt het niet minder urgent. Een steeds groter deel van het beschikbare zorggeld en de beschikbare tijd van zorgverleners wordt niet aan zorg besteed. Bovendien wordt de administratie zo complex dat het moeilijk wordt om nog goed zicht te houden op de financiën. Zorgaanbieders worden door zorgverzekeraars en gemeenten overspoeld met informatie-uitvragen, registratie- en verantwoordingssystemen en contracteisen. Er zijn instellingen die jeugdzorgverleners ontslaan om accountants aan te kunnen nemen. Dit kan niet de bedoeling zijn van de Staatssecretaris. Hij wil vast met mij dat geld voor de zorg ook aan zorg wordt besteed. Het goede nieuws is dat dit kan door processen en contracteisen te standaardiseren. Dit doet niets af aan het maatwerk dat we op de inhoud willen bereiken. We zien na meer dan acht jaar Zorgverzekeringswet eindelijk deze beweging van standaardisering in overleg met Minister Schippers op gang komen tussen de zorgverzekeraars, zo kreeg ik gisteren tijdens het debat over de ggz te horen. Deze Staatssecretaris hoeft niet zo lang te wachten en kan nu al laten zien dat hij het weglekken van zorggeld naar bureaucratie en accountants niet laat lopen. Is de Staatssecretaris bereid om samen met de VNG voor de gemeenten een landelijke standaard te ontwikkelen voor verantwoordingsinformatie met heldere en uniforme definities?
GroenLinks maakt zich verder zorgen over de democratische controle op de jeugdzorgdecentralisatie. Uit een inventarisatie van de Volkskrant blijkt dat gemeenteraadsleden niet of nauwelijks invloed uit kunnen oefenen op de afspraken die met de zorgaanbieders worden gemaakt over samenwerkingsverbanden tussen gemeenten. Graag hoor ik van de Staatssecretaris hoe hij dit tekort aan democratische controle aan zal pakken.
Verder is het van groot belang om goed in de gaten te houden of de toegang tot de jeugdzorg goed verloopt. Er wordt van alles gemonitord

– mijn collega Voordewind had het er ook al over – en ook de Kinderombudsman houdt de toegang in de gaten vanuit het perspectief van het kind. Dat is natuurlijk heel belangrijk. Ik vraag de Staatssecretaris wel hoe hij specifiek het verloop van deze toegang gaat monitoren en of hij dit samen met de VNG en de Jeugdzorg Nederland kan oppakken.
GroenLinks wil graag af van de ouderbijdrage in de Jeugdwet; we hadden het er al over. Deze eigen bijdrage staat haaks op het Verdrag inzake de rechten van het kind. Daarin wordt namelijk aangegeven dat er geen onderscheid mag worden gemaakt tussen somatisch en psychiatrisch zieke kinderen. Daar komt bij dat de eigen bijdrage gelegitimeerd wordt met de aanname dat ouders minder kosten maken door de dagbehandeling of het verblijf van hun kinderen in een instelling. Dit wordt weersproken door professionals en ouders. Het gaat niet alleen om de jeugd-ggz, maar ook om andere vormen van tijdelijke opvang voor kinderen. Met mijn collega Ypma vraag ik de Staatssecretaris, onderzoek te doen naar de kosteneffectiviteit van de ouderbijdrageregeling en de gevolgen ervan op de toegang en effectiviteit van de jeugdhulp. Voor de jeugd-ggz heeft nooit een eigen bijdrage gegolden en die moet nu ook niet worden geïntroduceerd.
GroenLinks brengt graag de opmerkingen van Defence for Children onder de aandacht van de Staatssecretarissen naar aanleiding van het ZonMw-onderzoek naar de rechtspositie van jongeren in gesloten instellingen. ZonMw constateert een verschil in rechtspositie tussen jeugdigen in de gesloten jeugdhulp enerzijds en jeugdigen in een justitiële jeugdinrichting anderzijds. Omdat vrijheidsbeneming zo'n zware inbreuk is op het leven van kwetsbare jeugdigen, vindt mijn fractie het belangrijk dat een rechter zo'n beslissing vooraf toetst. Is de Staatssecretaris bereid om in lijn met het advies van ZonMw de regelgeving voor deze jeugdigen te harmoniseren?

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Voorzitter. Vorig jaar is er intensief gediscussieerd over de decentralisatie van de jeugdzorg. Zou het allemaal wel goedkomen? Waren de gemeenten er wel klaar voor? Er zullen toch zeker geen kinderen tussen wal en schip vallen? En zoals altijd is de proof of the pudding in the eating. Daarom mijn eerste vraag: hoeveel meldingen zijn er de eerste drie weken van dit jaar binnengekomen via het officiële informatiepunt voor langdurige zorg en jeugdhulp? Wat was de aard van deze meldingen en weten mensen de juiste meldpunten wel te vinden? Dat laatste vraag ik, omdat er een enorme hoeveelheid meldpunten is in het hele land. Kun je daardoor al die meldingen nog wel zo bundelen dat je een juist beeld krijgt?
Minimaal zeven jeugdzorginstellingen kunnen dit jaar alleen overleven met steun van het Rijk. Het gaat daarbij om voormalige Bureaus Jeugdzorg en landelijk werkende instellingen. Zeven instellingen lijkt mee te vallen, maar kunnen de Staatssecretarissen ook aangeven waar precies de knelpunten zitten? Om hoeveel instellingen gaat het precies en om hoeveel kinderen en medewerkers? Is er voldoende budget en wat is de verwachting voor volgend jaar?
Vorig jaar heeft D66 al gewaarschuwd voor chaos bij de uitbetaling van de pgb's. Inmiddels is de Sociale Verzekeringsbank overgegaan op een noodscenario en ook de gemeenten worstelen ermee. Willen zij samen met de VNG en Per Saldo bekijken hoe gemeenten op dit punt gericht kunnen worden ondersteund? Hoe verloopt verder de samenwerking tussen gemeenten en de SVB?
Ik spreek mijn waardering uit voor het werk van de Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd (TSJ). In haar laatste rapport concludeert zij niet alleen dat de zorgcontinuïteit dit jaar is geborgd, maar ook dat de transformatie eigenlijk nog maar nauwelijks van de grond is gekomen. Ook gezien alle korte contracten vraag ik mij af hoe we ervoor gaan zorgen dat die kwaliteitsslag dit jaar ook echt wordt gemaakt.

D66 was tegen de decentralisatie van de jeugd-ggz. We zien nu dat die tot problemen leidt bij de ouderbijdrage. Er ontstaat een verschil tussen een kind met een nieraandoening en een kind met ADHD, om maar eens een voorbeeld te noemen. In het ene geval is de ouderbijdrage nul en in het andere geval moeten ouders een bijdrage betalen die kan oplopen tot meer dan € 1.500 per jaar. Dat vindt mijn fractie principieel onjuist. D66 steunt daarom het verzoek van de Partij van de Arbeid voor een onderzoek. Overigens heeft de Partij van de Arbeid daarmee eigenlijk het speelveld geopend waardoor D66 samen met de ChristenUnie kan pleiten voor opschorting van de inning van de ouderbijdrage. Dat lijkt ons namelijk een logische consequentie. Is de Staatssecretaris hiertoe bereid?
Tot slot heb ik nog twee andere onderwerpen. Ik begin met de kwaliteit van de JeugdzorgPlus-instellingen. De inspecties constateren dat er nog te weinig aandacht is voor het vervolg, de nazorg voor een jongere die uit zo'n instelling is gekomen. Ik vind het te makkelijk dat de Staatssecretarissen zeggen dat dit door de nieuwe Jeugdwet met haar integrale blik van de gemeente vanzelf goed komt. Wat gaan zij doen om gemeenten hierbij te ondersteunen en te voorkomen dat deze jongeren tussen wal en schip vallen?
Helemaal tot slot wil ik nog iets zeggen over het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de jeugdzorg. Uit onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg blijkt dat er vooruitgang wordt geboekt, maar ook dat er nog wel een tandje bij mag. Daarom vraag ik de Staatssecretarissen ervoor te zorgen dat er de komende jaren vanuit het Rijk blijvende en sturende aandacht is voor dit onderwerp. Ik zou op dit punt graag een toezegging van de Staatssecretarissen horen.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Ik vond het betoog van mevrouw Berndsen heel helder. Op één punt zat ik echter toch nog even te kauwen: omdat de PvdA het speelveld heeft geopend op het terrein van de eigen bijdrage, hebben D66 en de ChristenUnie een verregaand voorstel kunnen indienen. Hoe moet ik dat precies plaatsen? Ik begrijp niet precies de reikwijdte van die mededeling.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Het is eigenlijk nogal logisch. Als de PvdA dit niet had gevraagd, was er ook geen discussie over geweest. Nu suggereert het voorstel voor een onderzoek dat er mogelijkheden zijn om de ouderbijdrage te laten vervallen. Ik heb mevrouw Ypma ook horen zeggen dat dit eigenlijk gewenst is. Mevrouw Van der Burg zegt buiten de microfoon nee; ik zeg het er maar bij voor het stenogram. Omdat er nu een nieuwe situatie is ontstaan, vinden wij het logisch dat de inning van de ouderbijdrage wordt opgeschort.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Als de PvdA dus niet om een onderzoek had gevraagd, had D66 niet om opschorting gevraagd. Begrijp ik het zo goed?

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Ja. D66 heeft een amendement ingediend waarin stond dat wij helemaal niet voor decentralisatie van de jeugd-ggz waren. Wij hebben ingestemd met de wet en daardoor was het uiteindelijk een gelopen race, maar wij hebben ook gezegd: wij willen monitoren wat de consequenties zijn. Nu komt er een onderzoek en ik zou zeggen: ga, hangende dat onderzoek, die bedragen niet innen.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik was eigenlijk niet van plan om te interrumperen, maar nu wordt het me echt te gortig. Mevrouw Berndsen heeft in de Tweede Kamer een amendement ingediend om de jeugd-ggz buiten de wet te houden. Vervolgens stemt haar fractie gewoon in met de wet. Daarmee ga je dus akkoord met de overgang van de jeugd-ggz. Dat

bevestig je ook in de Eerste Kamer en dan heb je ingestemd met de wet. Wat is daar onduidelijk aan, mevrouw Berndsen?

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Daar is niks onduidelijk aan. Er komt nu echter opeens van alles in beweging. Op het congres van de Partij van de Arbeid is een motie aangenomen waarin staat dat de eigen bijdrage van tafel moet en daardoor is er ruimte ontstaan om er in ieder geval voor te zorgen dat de inning wordt opgeschort.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik constateer dat D66 gewoon voor de Jeugdwet, inclusief de jeugdzorg, heeft gestemd. Daartegen leefden toen klaarblijkelijk geen principiële bezwaren, want geen van de partijen heeft toen gezegd: de jeugd-ggz kan niet over, want er is een verschil tussen medisch en niet-medisch. Ik constateer verder dat mevrouw Berndsen doet of partijcongressen het beleid van politici, waaronder dus ook die van D66, in deze arena bepalen.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Wat mevrouw Van der Burg zegt, is natuurlijk onzin. Mevrouw Ypma voert hier het woord als Tweede Kamerlid en daarover heb ik het nu. Zij doet dat naar aanleiding van een PvdA-congres, maar laat volstrekt helder zijn dat wij voor die wet hebben gestemd. Wij deden dat, ondanks onze grote zorgen over wat er allemaal mis zou kunnen gaan. De Partij van de Arbeid weet nu kennelijk al dat er van alles misgaat, want daarom wil die partij dat onderzoek. Nogmaals, wij vinden het dan een logische consequentie dat de inning van de ouderbijdrage wordt opgeschort.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): De wet is inderdaad ook door D66 aangenomen en D66 is nu dan ook erg inconsequent. Begrijp ik het nu goed dat D66 alleen voor de doelgroep jeugd-ggz een uitzondering wil maken?

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Nee, de consequentie van het feit dat de jeugd-ggz in de Jeugdwet zit, is dat de opschorting van de inning van de ouderbijdrage voor de hele doelgroep van de Jeugdwet zal gelden.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Dat is dan mooi, want in de kranten die ik gelezen heb, las ik iets anders. Ik hoorde mevrouw Berndsen het tot nu toe in haar andere interrupties ook iets anders beargumenteren, namelijk dat het haar gaat om de jeugd-ggz. Gelukkig zijn we het toch eens. Ik wijs haar er daarbij wel op dat we nu dus allebei verdergaan dan het PvdA-congres. Hopelijk stelt dat mevrouw Berndsen gerust.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Ik heb al gezegd dat ik haar verzoek voor een onderzoek zal steunen. Daar moet mevrouw Ypma volgens mij erg blij mee zijn.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Voorzitter. De decentralisatie van de jeugdhulp, de jeugdbescherming en de jeugdreclassering naar de gemeenten is een feit en dat betekent dat wethouders en raadsleden nu aan zet zijn. De wet is drie weken van kracht. Kunnen de Staatssecretarissen de stand van zaken rond de bereikbaarheid schetsen en aangeven hoeveel meldingen er bij de meldpunten, Veilig Thuis en de crisisdiensten zijn binnengekomen? Kunnen zij verder ook aangeven hoe het staat met de overdracht van de dossiers van de Bureaus Jeugdzorg, de certificering, de toegang tot de jeugdhulp, de afhandeling van de pgb's en de driemaandscontracten?
Er is een discussie ontbrand over de jeugd-ggz. Bij de wetsbehandeling is echter al uitgebreid over de ouderbijdrage gediscussieerd. Het is overigens geen eigen bijdrage. Zoals gememoreerd was mijn partij daar in Rutte I wel een voorstander van. De ouderbijdrage zat in de Wet op de

jeugdzorg en zit nu dus ook in de nieuwe Jeugdwet. Een amendement van de SP op dit punt heeft de SP eerst afgezwakt en vervolgens ingetrokken. Mijn partij is wel voor een ouderbijdrage, want als kinderen 24 uur per dag in een instelling verblijven, mag je daar een tegenprestatie voor vragen. Wij vinden die bijdrage billijk en eerlijk en verdedigen die dus ook. Dat is ook de reden waarom we het zo hebben vastgelegd in het regeerakkoord.

We kunnen nu eindelijk beginnen met de transformatie. Ik zeg «eindelijk», want het is heel erg belangrijk dat we rust krijgen en dat de discussies over de wet ophouden. De betrokken partijen moeten weten waar ze aan toe zijn en aan de slag gaan. Hoe staat het met het verankeren van de outcomecriteria voor de voorzieningen die de gemeenten moesten vastleggen? Collega Ypma en ik hebben dit via een amendement in de wet vastgelegd. Het is mijn informatie dat dit nog bijna niet gebeurt. Ik zou daarom graag de toezegging krijgen van de Staatssecretaris dat hij hierover in gesprek gaat met de VNG en de gemeenten. Het is immers wettelijk verankerd. Ik zou ook graag van de Staatssecretaris de toezegging krijgen dat hij bij dit ook voor de gemeenten moeilijke onderwerp het OTD (Ondersteuningsteam Decentralisaties) in zal zetten. Het zijn geen inputcriteria, het zijn geen outputcriteria; het gaat om het effect van de behandeling van een kind op de participatie in de samenleving. Is hij verder bereid om bijvoorbeeld in mei de inspectie erop toe te laten zien dat dit inderdaad gebeurd is? Ik vraag dat met het oog op de inkoop in 2016. In verband met de outcomecriteria heeft de Staatssecretaris gezegd dat de transformatie heel erg belangrijk is. Laten we er daarom alsjeblieft op die manier op inzetten.

Ik zou graag zien dat de Staatssecretaris samen met de VNG, want die heeft beleidsvrijheid, gebruik gaat maken van de kennis en de kunde in de jeugdgezondheidszorg. Het is namelijk een feit dat alle kinderen tussen nul en vier heel naartoe gaan. Ik merk dat die kennis en kunde te weinig gebruikt worden. Dat geldt zeker ook voor de combinatie met de wijkteams, want die zouden elkaars kennis ook moeten gebruiken. Het geldt echter ook voor de jeugdhulp in den brede en het passend onderwijs.

Tot slot wil ik in dit verzamel-AO aandacht vragen voor de lhbti-kinderen. De VVD heeft ervoor gezorgd dat seksuele diversiteit een kerndoel in het onderwijs is geworden. De huidige docenten zijn daarin niet specifiek opgeleid en ik hoor graag hoe zij dit op het netvlies krijgen. Ondanks de inzet van het kabinet zijn er kinderen die zich niet veilig voelen op school, zie de schokkende rapporten hierover. Hoe bepalen de Staatssecretarissen welke zaken wel of niet effectief zijn? Ik vraag dat, omdat het erom gaat dat kinderen zich veilig voelen. Het kan niet waar zijn dat deze kinderen vijf keer zo vaak zelfmoord plegen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Mevrouw Van der Burg heeft de ouderbijdrage niet aangestipt. Een kwartier voor dit debat hebben we nog een brief van de VNG gekregen. De VVD is een partij die rekening houdt met bestuurlijke mogelijkheden en onmogelijkheden. De VNG geeft vier argumenten waarom het niet verstandig is om de ouderbijdrage in te voeren. Zo is het juridisch niet helder, moeten dingen handmatig worden ingevoerd en leidt het tot administratieve rompslomp. Is de VVD er door deze brief ook van overtuigd geraakt dat er op z'n minst een onderzoek moet komen?

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik heb net duidelijk gezegd dat wij er voorstander van zijn dat een wet die pas is ingevoerd, gewoon wordt uitgevoerd. Ik vind het onbegrijpelijk dat een partij als de ChristenUnie een wetsartikel uit een wet die drie weken geleden is ingegaan, wil opschorten. Wij hebben verder met de Staatssecretaris afgesproken dat hij tien vingers aan de pols houdt en dat geldt ook voor Staatssecretaris

Teeven. Ik verwacht dat ze dat ook bij dit onderwerp zullen doen en daarom is er helemaal geen apart onderzoek nodig. De Staatssecretarissen houden bij zowel de transformatie als bij dit onderwerp in de gaten of het goed loopt. Zij houden ons daarover ongetwijfeld op de hoogte totdat wij over drie jaar de afgesproken evaluatie krijgen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ik constateer dat de VVD doof is voor de kritiek uit het veld, zowel de ouders en de organisaties als onze partners in het land, de gemeenten. De gemeenten vragen ons expliciet om een onderzoek en om ervoor te zorgen dat we, als we het al willen, alles netjes op een rijtje zetten voordat we die bijdrage gaan innen. Waarom gooit de VVD de deur dicht voor voortschrijdend inzicht? Volgens mij heeft de VVD in het verleden ook wel eens terecht signalen uit de eigen achterban opgepakt door het regeerakkoord bij te schaven. Ik prijs de VVD daarvoor en ik hoop dat de VVD dat bij dit onderwerp ook doet.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Gelukkig ben ik niet van een partij die twee weken nadat een wet van kracht is geworden, roept dat een artikel uit die wet opgeschort moet worden. Er zijn helemaal geen nieuwe gegevens aan het licht gekomen sinds de motie die de ChristenUnie vlak voor kerst niet wenste te steunen. Ik zei zojuist al dat de Staatssecretaris op allerlei terreinen tien vingers aan de pols zal houden en ik neem aan dat dat ook hiervoor geldt. Ik vind het al met al buitengewoon prematuur om deze discussie nu te voeren.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. Het is en blijft spannend om te volgen hoe de decentralisatie van de jeugdzorg haar beslag krijgt. Het is ongelooflijk belangrijk dat nauwkeurig wordt gevolgd hoe het in de praktijk gaat. Wordt datgene wat we beoogden met de decentralisatie, wel waargemaakt? Treden er onbedoelde effecten of knelpunten aan het licht? Zo ja, wat is daar dan de oplossing voor?
Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Voordewind over de monitoring. Hij vroeg op welke momenten de Staatssecretaris voornemens is de Kamer hierover te informeren. We verwachten inmiddels heel wat monitoringrapporten, maar hoe voorkomen we dat we straks door de bomen het bos niet meer zien? Wordt die informatie voor de Kamer met andere woorden op een goede manier gebundeld?
Er is veel discussie over de ouderbijdrage. Ik vind dat toch verrassend, aangezien dit effect bepaald niet onbedoeld of onverwacht is, want die bijdrage is uitvoerig in wetsartikelen geregeld. En tegen de wet waarin die artikelen staan, heeft de Kamer net met open ogen ja gezegd. Het is dan wel heel vreemd om nu te doen of de hele zaak ter discussie staat. Als je dat doet, neem je jezelf bepaald niet serieus als wetgever of je hebt zitten slapen bij de wetsbehandeling en zeg je opeens «alles moet anders». Dat kan toch zeker niet? Ik heb er dan ook erg veel moeite mee als hierover wordt gediscussieerd alsof er nog van alles mogelijk is.
We moeten natuurlijk wel de signalen uit de praktijk serieus nemen over de hardheidsclausules, de uitzonderingen, de gebieden waarop het niet van toepassing is, het overgangsrecht, de bijstandsgerechtigden die hier niet onder vallen en de noodsituaties. Het is een heel verfijnd systeem en de VNG kaart dan ook terecht het probleem aan dat het juist door al die verfijningen administratief heel ingewikkeld is geworden. Werkt het allemaal wel? Levert het wel voldoende op? Is het kosteneffectief? Dat zijn reële vragen om in een onderzoek aan de orde te stellen. Ik stel me dan ook zeker achter het verzoek voor een onderzoek.
Daarnaast vind ik het bovenal belangrijk om na te gaan of zich in de praktijk knelpunten voordoen die niet verholpen kunnen worden met de hardheidsclausules, uitzonderingen en verfijningen in de wet. Heeft de Staatssecretaris signalen gekregen dat dit aan de hand is? Ik vraag dat, omdat het voor ons ongelooflijk belangrijk is dat de toegang tot de zorg

op geen enkel moment ter discussie mag komen te staan. Eerlijk gezegd ging ik er wel van uit dat dit door de regelingen in de wet niet zomaar zou kunnen gebeuren.
Van een aantal gemeenten hoorden wij dat er onduidelijkheid bestaat over de aantallen kinderen die voor pleegzorg aan gemeenten worden toegerekend. Zo hoorde ik dat het bij de gemeente Urk in eerste instantie om 15 kinderen ging en nu opeens om 90, wat zomaar een miljoen aan extra kosten met zich brengt. Hoe zit dat? Is er wel voldoende duidelijkheid over de aantallen die gebruikt worden voor de berekening van het macrobudget?
Er zijn goede ontwikkelingen bij de contractering van bovenregionale zorgaanbieders. Wij hebben begrepen dat die zorgaanbieders desondanks een steuntje in de rug kunnen gebruiken, analoog aan wat Zuid-Holland-Zuid doet voor instellingen als Eleos en De Hoop. Een aantal regio's heeft zich aangesloten bij de modelovereenkomst, maar een aantal nog niet. Is de Staatssecretaris bereid om bij deze regio's het belang en het voordeel van deze modelovereenkomst onder de aandacht te brengen?

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Voorzitter. Ik wil vandaag een paar onderwerpen aanstippen; de spreektijd is als vanouds beperkt. Ten eerste wil ik een aantal vragen stellen over het rapport van de commissie-Geluk, de vijfde rapportage van de Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd. Ik richt me daarbij met name op de opmerkingen van de commissie over de inkoop. Duidelijk is dat het door de grote haast en door alle taken die gemeenten erbij hebben gekregen, niet echt komt tot een transformatie. Dat is volgens mij ook een van de redenen waarom er wachtlijsten ontstaan bij de toegang tot sociale wijkteams. Herkent de Staatssecretaris dat trouwens?
De commissie-Geluk constateert dat het risico bestaat dat we straks een herhaling te zien krijgen van wat er vorig jaar is gebeurd, namelijk hoogoplopende debatten over de vraag of de contracten voor 2016 wel op tijd worden gesloten. Het lijkt er nu sterk op dat dit zomaar weer zou kunnen gebeuren. Zo wordt het budget voor 2016 pas bekend in de meicirculaire en we weten allemaal dat het dan al juni is. Als dan nog alles op moet worden gezet, hebben we straks precies hetzelfde debacle als aan het einde van 2014. Klopt dat? Zo niet, hoe ziet de Staatssecretaris dat dan? Als hij die zorgen ook heeft, wat gaat hij dan doen om dit te voorkomen?

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Volgens mij willen mevrouw Keijzer en ik nu gelukkig hetzelfde, namelijk zo snel mogelijk op een nette en snelle manier nagaan wat we hieraan kunnen doen. Is zij het dan ook eens met mijn voorstel om de AMvB alvast voor te bereiden?

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Sorry, het gaat opeens weer over de eigen bijdrage jeugd-ggz. Ik ben van huis uit een jurist en ik word niet warm of koud van AMvB's. Die kunnen morgen op het ministerie uit de computer gehaald worden. Het lijkt me heel verstandig dat ze dat doen.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Mevrouw Keijzer zegt dat zij een jurist is en dan moet zij ook weten dat een AMvB een lange weg moet gaan voordat die bij de Kamer kan worden ingediend. Is zij er een voorstander van dat die AMvB alvast wordt voorbereid, zodat wij daaraan consequenties kunnen verbinden wanneer we dat brede onderzoek hebben dat verder gaat dan alleen de jeugd-ggz?

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Ik vind dit een ontzettend instrumentele vraag. Een veel interessantere discussie is de vraag of wij, hangende dat onderzoek en gedurende de tijd die voor die AMvB nodig is, regelen dat

mensen geen eigen bijdrage opgelegd krijgen. Overigens denk ik dat die AMvB helemaal niet zo'n lange weg hoeft te gaan. Nogmaals, ik weet niet eens of er wel een voorhang nodig en of de Kamer dus überhaupt die algemene maatregel van bestuur te zien zal krijgen. Als er wel een voorhangprocedure aan vastzit, dan zou ik die AMvB morgen uit de computer draaien en ervoor zorgen dat die onmiddellijk naar de Kamer komt. Interessanter is het dus – ik heb dat mevrouw Ypma ook al in een interruptie gevraagd – of zij bereid is om de Staatssecretaris te vragen, het CAK te verzoeken die eigen bijdrage voorlopig niet in rekening te brengen. Daar zit namelijk het probleem.
Ik hoor mevrouw Ypma nu buiten de microfoon om zeggen dat het niet kan, maar het kan dus wel! Het staat gewoon in het Besluit Jeugdwet.

De **voorzitter**: Die discussie gaan we niet overdoen. U hebt de interruptie beantwoord en ik vraag u verder te gaan met uw inbreng.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Voorzitter. In het verlengde van mijn vraag over de contracten voor 2016 ligt mijn vraag hoe het zit met de crisisdiensten. De collega van de SP heeft hierover ook al gesproken. Ik hoor heel veel verhalen dat er in het weekend en in de avonduren niets kan worden geregeld voor kinderen in een crisissituatie. Je moet dan denken aan een kind met een psychose of een kind met een gigantische agressieaanval als gevolg van een psychiatrische stoornis. Soms komen daardoor zelf huisgenoten in gevaar! Hoe staat het daar nu mee? Dit moet echt geregeld worden en je kunt dit echt niet afdoen door tegen de ouders te zeggen dat zij zich een dag later, of over twee weken als er een wachtlijst is, kunnen melden bij het sociaal wijkteam. Ik kan me niet anders voorstellen dan dat de Staatssecretaris dit ook als een reëel probleem ziet. Wat gaat hij eraan doen om ervoor te zorgen dat hierin verandering komt? Voorlopig worden de politie en de huisartsenposten hiermee opgescheept en dat kan de bedoeling natuurlijk niet zijn.
Er is al het een en ander gezegd over de ouderbijdrage. Het CDA vindt het toch wel een beetje jammer dat hiermee her en der politiek wordt bedreven. Dat is wat mij betreft namelijk echt niet nodig. In het debat over de Jeugdwet hebben we uitgebreid met elkaar gesproken over de positie van de jeugd-ggz. Meerdere keren is de regering gevraagd of het recht op zorg dat in de Zorgverzekeringswet zat voor deze kinderen, gewaarborgd is in de Jeugdwet. Ja was daarop het antwoord. Als je het zo belangrijk vindt dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen kinderen met psychische klachten en kinderen met lichamelijke klachten, moet je dat verschil ook niet maken bij de eigen bijdrage. En we kunnen dit goed regelen! Ik heb al een aantal keer gezegd dat de Jeugdwet net als het Besluit Jeugdwet hiervoor een mogelijkheid biedt. De vraag is op dit moment alleen nog maar of wij elkaar als politieke partijen in gezamenlijkheid kunnen vinden en de Staatssecretaris gaan vragen om dit te regelen; en ik twitterde vorige week al dat het morgen kan worden geregeld.
Het persoonsgebonden budget is een van dé manieren om families en gezinnen in de gelegenheid te stellen op een goede manier en op een eigen manier zorg te verlenen aan hun kinderen. Gisteravond hebben wij bij Nieuwsuur een moeder kunnen zien die zei: «Ik heb maar tegen mijn zorgverleners gezegd dat ze niet meer hoeven te komen, want ik heb geen idee of ik wel genoeg geld heb en om hoeveel geld het precies gaat.» Ik heb hierover inmiddels een debat aangevraagd. Ik heb hierover ook schriftelijke vragen gesteld, maar ook in dit overleg over de jeugdzorg wil ik nogmaals beklemtonen hoe belangrijk het is om de Staatssecretaris te vragen wat hij tegen deze mevrouw gaat zeggen en tegen al die andere moeders en vaders die toevallig niet op tv komen maar ook dit probleem hebben. Hoe gaat de staatsecretaris ervoor zorgen dat de pgb's op tijd uitbetaald worden?

De **voorzitter**: Zoals u aangaf, zijn deze vragen ook in de regeling van werkzaamheden aan de orde geweest.
Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de eerste termijn van de zijde van de Kamer. De bewindslieden hebben aangeven vijf minuten nodig te hebben om hun beantwoording voor te bereiden.

De vergadering wordt van 15.06 uur tot 15.12 uur geschorst.

Staatssecretaris **Teeven**: Voorzitter. Er zijn mij niet veel vragen gesteld, maar voor de vragen en opmerkingen die zijn gemaakt, bedank ik uiteraard de commissie.
CORV (Collectieve Opdracht Routeervoorziening) loopt heel goed bij de gemeenten, raden en AMK's. 100% van de gemeenten zijn op CORV aangesloten. De informatie wordt dan ook volledig uitgewisseld. Er werd gesproken over zorgmeldingen. Ik kan dat aanvullen met de opmerking dat er op dit moment 1.900 zorgmeldingen van de politie via CORV naar de AMK's zijn gegaan. Het lijkt de eerste drie weken dus goed te lopen. Levert CORV onmiddellijk een beeld op? Vroeger moesten we op basis van rapportages nagaan hoe het in een bepaald kwartaal was gegaan, maar nu zien we dat dus direct.
Een aantal leden heeft over de Bureaus Jeugdzorg gesproken. Eén Bureau Jeugdzorg baart ons zorgen en dat is Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant. Daar is de certificering nog niet op orde. De William Schrikker Groep en het Leger des Heils nemen op dit moment waar in die provincie. Onder toezicht van de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie Veiligheid en Justitie wordt er hard gewerkt om de certificering zo snel mogelijk af te ronden. Ik breng het ook onder de aandacht, omdat de rechtbanken in Breda en Den Bosch erbovenop zitten om ervoor te zorgen dat het de goede kant opgaat.
Een aantal leden heeft over de transformatie gesproken. De vliegwielprojecten lopen nog steeds door. Er staat vandaag in de pers dat er 20% minder ondertoezichtstellingen zijn. Ik denk dat dit een goed resultaat is. De cijfers over het derde kwartaal 2014 laten zien dat het aantal ondertoezichtstellingen verder is gedaald naar 26.453. In het tweede kwartaal 2010, vier jaar geleden, waren dat er nog 33.221. Er valt met andere woorden echt een enorme daling te constateren.
Met de Vereniging Nederlandse Gemeenten is overeengekomen dat de gemeenten worden geholpen met de inzet van een team experts op het terrein van de jeugdreclassering en de jeugdbescherming. Als er vragen zijn, kunnen zij bij dit team terecht. Dit team wordt op dit moment in navolging van het advies van de TCJ door ons gefinancierd. Aan dat tweede advies van de TCJ hebben we dus zeker gehoor gegeven.
Er zijn mij twee concrete vragen gesteld. De heer Voordewind sprak over de ontslagen in de jeugdzorg. Hoeveel jeugdzorgmedewerkers zijn er ontslagen als gevolg van de transitie in de jeugdhulp? Medio januari 2015 zijn er bij het UWV 2.250 voorgenomen ontslagen gemeld uit de hele jeugdhulp, zowel vrijwillig als gedwongen kader. Die cijfers zijn bekend op grond van de Wet melding collectief ontslag. De Bureaus Jeugdzorg hebben als onderdeel van de jeugdzorg circa 950 voorgenomen ontslagen gemeld op grond van de Wmco. Tot medio januari zijn er door werkgevers in de jeugdzorg als geheel ruim 700 ontslagaanvragen bij het UWV ingediend. Hoe zijn die afgehandeld? Het UWV heeft circa 185 ontslagvergunningen verleend en er zijn 65 vergunningen geweigerd. 200 aanvragen zijn tijdens de procedure ingetrokken of buiten behandeling gesteld en ongeveer 250 aanvragen zijn nog in behandeling.
Mevrouw Ellemeet vroeg naar de harmonisatie van de rechtspositie van jongeren in de gesloten jeugdzorg en de jji's. Met alle respect voor mevrouw Ellemeet, maar deze vraag is al op verschillende momenten tijdens de behandeling van de Jeugdwet aan de orde geweest. ZonMw heeft inderdaad een heel dik onderzoek afgeleverd dat overigens veel

breder is dan alleen de jeugdhulp, want het gaat in dit rapport ook om de rechtspositie van volwassenen in de verschillende instellingen. De Staatssecretaris van VWS en ik hebben toegezegd, in de loop van 2015 een beleidsreactie naar de Kamer te sturen. Daarin zullen we uitgebreid ingaan op de verschillende rechtsposities en de vraagstukken daaromtrent.
De vraag over Eleos en De Hoop zal door de Staatssecretaris van VWS worden beantwoord.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): We hebben eerder gesproken over de familiegroepsplannen. Kan de staatsecretaris iets zeggen over de stand van zaken?

Staatssecretaris **Teeven**: Zoals toegezegd hebben we dat op 1 januari jongstleden in werking laten treden. Het is nu te vroeg om hierover iets te kunnen zeggen, maar ik ben gaarne bereid om toe te zeggen dat ik begin april met informatie zal komen over de stand van zaken.

De **voorzitter**: Met deze toezegging komen we aan het einde van de termijn van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Hij zal nu met toestemming van de commissie dit overleg verlaten.
Ik spreek met de leden af dat zij de staatsecretaris van VWS maximaal twee keer zullen interrumperen.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Voorzitter. Ik bedank de leden voor hun inbreng.
Het lijkt mij goed om in het eerste debat van het nieuwe jaar over de stand van zaken bij de jeugdzorg en de jeugdhulp terug te kijken op al het werk dat is verzet om de overgang goed te laten verlopen. Zoals de Kamer weet, is er in de weken en maanden voor de jaarwisseling heel veel overlegd en heel veel druk uitgeoefend om ervoor te zorgen dat de continuïteit van de zorg zo veel mogelijk gegarandeerd zou zijn. Complimenten zijn volgens mij op zijn plaats voor al die gemeenten en aanbieders die dit proces met elkaar in zo goed mogelijke banen hebben proberen te leiden. Ik vind het zelf nog te vroeg om conclusies te trekken over de stand van zaken rondom de jeugdhulp en de Jeugdwet, maar tot op heden lijkt het allemaal rustig te verlopen. Maar nogmaals, het is te vroeg voor conclusies. Het is verder goed om te constateren dat het vele werk van al die partijen in het afgelopen jaar er in ieder geval toe heeft geleid dat er enorme resultaten zijn geboekt rond de contracten en de zorgcontinuïteit.
We blijven de komende maanden «de vingers aan de pols houden», om die uitdrukking nog maar een keer te gebruiken. Het gaat echt om al mijn tien vingers. Ik doe dat door contact te houden met de regio's en de aanbieders en door door te gaan met de cockpit jeugdzorg die eind vorig jaar is ingesteld om knelpunten rondom de inkoop van 2015 te signaleren en op te lossen. Daarnaast doet de Transitie Autoriteit Jeugd onderzoek naar de kwaliteit van de afgesloten contracten om daarvan te leren voor 2016. Zoals met de Kamer afgesproken zal ik de Kamer de uitkomsten van dit onderzoek in april doen toekomen. Nog steeds kan de Transitie Autoriteit Jeugd ondersteuning bieden wanneer zich concrete knelpunten rondom de continuïteit van zorg en contracten voordoen.
De Transitie Autoriteit Jeugd zal mij adviseren over instellingen die een beroep doen op de door ons georganiseerde vangnetten. Op dit moment is 2,4 miljoen toegekend aan twee instellingen en liggen er zes aanvragen ter beoordeling voor. In totaal bemiddelt de Transitie Autoriteit Jeugd in 90 gevallen tussen gemeenten en aanbieders.
Een aantal leden heeft gewag gemaakt van het rapport van de commissie-Geluk. Die commissie wijdt behartigenswaardige woorden aan de noodzaak om de continuïteit van zorg te garanderen en om de transfor-

matie door te zetten. Het is goed om de aandacht daarvoor aan te scherpen. In de wet zijn waarborgen aangebracht, ook voor nieuwe cliënten. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de wettelijke plicht om ervoor te zorgen dat er jeugdhulp beschikbaar is voor iedereen die die hulp nodig heeft. Er is een landelijk meldpunt ingesteld. Er is zo te zeggen maar één Meldpunt Martin. Daarnaast zijn er heel veel andere meldpunten in het leven geroepen en daarmee hebben we ook allemaal contact. Het is inderdaad lastig dat er zo veel meldpunten zijn. Op de radio hoorde ik de suggestie dat we maar een Meldpunt Meldpunten moeten inrichten. Dat lijkt mij wat overdreven, want het lukt ons nog steeds om contact te houden met alle patiënten- en cliëntenorganisaties en de VNG. Het TransitieBureau houdt verder al die meldpunten in de gaten om ervoor te zorgen dat de signalen die zij krijgen, ook inderdaad bij ons binnenkomen. De cliëntenorganisaties LOC, Zeggenschap in Zorg, De LPGGz, Ieder(in), Zorgbelang en Ouderplatform hebben op ons verzoek een plan ontwikkeld voor regionale monitoring vanuit het cliëntenperspectief. De cliëntenorganisaties verzamelen daarvoor signalen via de bestaande meldpunten van die organisaties en halen informatie op bij de klachtencommissies, de organisaties van vertrouwenswerk en de cliëntenraden. Die regionale insteek is belangrijk, omdat de belangrijkste leveranciers van signalen de regionale meldpunten zijn. Voor ouders en kinderen die de lokale meldpunten niet kunnen vinden, is er een landelijk website die hun signalen doorsluist naar de juiste regio. Al die informatie wordt verwerkt in een regionale rapportage die wordt aangeboden aan de gemeenten en de samenwerkingsverbanden. De gemeenten kunnen die vervolgens bespreken met de cliëntenvertegenwoordigers. Deze verzamelde informatie wordt vervolgens weer verwerkt in de landelijke signaleringsrapportage die we met enige regelmaat bespreken met de VNG, de branches en de beide departementen. Hierdoor hebben we een redelijk fijnmazig systeem opgebouwd om in de gaten te houden wat er allemaal gebeurt. Daar gaan we ook mee door om ervoor te zorgen dat we niet alleen maar voor de overgang naar 2015 maar ook voor een goede werking in 2016 de vingers aan de pols houden.
We moeten natuurlijk veel aandacht gaan besteden aan de transformatie. In de laatste maanden van 2014 sprak ik zeer regelmatig met de Kamer over de zorgcontinuïteit. U zorgt toch wel voor zorgcontinuïteit? U zorgt er toch wel voor dat die contracten worden gesloten? Ik constateer dat we nu kennelijk in de fase zitten dat mij voornamelijk wordt gevraagd of ik ervoor ga zorgen dat de transformatie van de grond komt. Het is goed dat we deze discussie nu inderdaad kunnen gaan voeren! Inmiddels zijn er heel veel goede voorbeelden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de integrale jeugdteams in Apeldoorn en de integrale vroeghulp binnen de jeugd-ggz in de regio West-Brabant.
Al met al liggen de goede voorbeelden inmiddels voor het oprapen. We blijven die natuurlijk gewoon verspreiden via websites, handreikingen en wat dies meer zij. Ik heb al eerder met de Kamer van gedachten gewisseld over de vraag hoe ik de transformatie ga stimuleren en in de gaten ga houden. In de eerste plaats doen we dat door middel van de landelijke kennisinfrastructuur. Het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) en ZonMw hebben een aantal onderzoeksprogramma's waarin zij nagaan hoe het zich ontwikkelt en wat we daarvan kunnen leren. De kwaliteitskaders jeugd en de professionalisering – ze staan vandaag ook op de agenda, ook al zijn er geen vragen over gesteld – vormen een zeer, zeer belangrijk traject om de kwaliteitsborging en de kwaliteitsontwikkeling in de jeugdsector heel scherp aan te kunnen pakken. Ten slotte doen we het ook door middel van websites en het delen van goede voorbeelden. Dat doen we samen met het Nederlandse jeugdinstituut en de VNG op de website voordejeugd.nl. Via die website verspreiden we de goede voorbeelden uit de gemeenten en de regio. Verder zijn er de acties rondom normaliseren, passende zorg en demedicaliseren. Daarover zijn ook geen vragen

gesteld, maar ik wil er toch op wijzen dat wij met het veld indringend in gesprek zijn over zaken als het terugdringen van ADHD. Ook hier worden dus stappen voorwaarts gezet.
Mevrouw Van der Burg noemde twee punten die ik ook zelf graag onderstreep. Het succes van een goedwerkend stelsel staat en valt voor een deel met goede aansluiting van het onderwijs. Het onderwijs is inderdaad vaak de vindplaats van kwetsbare jongeren. Voor een ander deel staat en valt het met de goede aansluiting van de jeugdgezondheidszorg, want ook daar heeft men een schat aan informatie. Als we de verbinding kunnen maken met zowel het onderwijs als de jeugdgezondheidszorg, zouden we tot een heel effectief werkende jeugdzorg moeten kunnen komen.
Zoals iedereen ben ik geraakt door het verhaal van Daniëlla. We moeten inderdaad accepteren dat we helaas, helaas, helaas dit type incidenten ook in de toekomst niet zullen kunnen voorkomen, omdat mensen soms nu eenmaal de meest verschrikkelijke zaken uithalen. De rapporten over incidenten en calamiteiten laten echter zien dat er altijd wel ergens snippers informatie beschikbaar waren. Daarom is het ook zo verschrikkelijk belangrijk dat al die snippers informatie ergens bij elkaar komen, want daardoor neemt de kans toe dat we eerder kunnen ingrijpen. Het biedt geen garantie dat het niet meer voorkomt, maar we maken de kans wel groter dat we calamiteiten voorkomen. Als ik ergens in geloof dan zijn dat niet al die bestuurlijke discussies over de vraag hoe het zit met de werking van het decentralisatiestelsel, maar onze inspanningen om de kans te vergroten dat we dit soort calamiteiten in de toekomst iets vaker voorkomen.
In het spoor van de transformatie speelt natuurlijk de discussie over de administratieve lasten. Ik herken wat mevrouw Ellemeet hierover zei. In de huidige situatie worden zorginstellingen inderdaad geconfronteerd met meerdere contractvormen en meerdere toezichts- en verantwoordingseisen. Aan de ene kant is dat logisch, want als je de zorg dichter bij de mensen wilt organiseren, zul je daar tijd en energie in moeten steken, wat leidt tot een andere manier van werken. Aan de andere kant ben ik het zeer met haar eens dat je niet moet nalaten om processen te standaardiseren als dat mogelijk is, want elke euro die je uitgeeft aan administratie, kun je niet aan zorg uitgeven. En dat is natuurlijk jammer. Ik ben dan ook zeker van plan om er samen met de VNG en de zorginstellingen voor te zorgen dat we dit met heel veel kracht oppakken. We moeten dat niet over een aantal jaar doen, maar morgen al door een programma terugdringing administratieve lasten echt onderdeel te laten zijn van de transformatie. Dat is zeer, zeer belangrijk. We hebben al stappen gezet in die richting. Zo is er onlangs een gestandaardiseerd jaardocument jeugdhulp beschikbaar gekomen. Dat klinkt technisch, maar het is een geweldige stap bij het standaardiseren van financiële en beleidsinformatie. Samen met de VNG en het Ministerie van Binnenlandse Zaken werken we verder aan standaardisering van de monitoring om te voorkomen dat elke gemeente voor elke beleidskolom nieuwe informatie moet verzamelen. Ik denk dat we daar ook goede stappen zetten. Het is wat mij betreft dus een zeer belangrijk onderdeel van de komende transformatie.
Er zijn vragen gesteld over de monitoring, de evaluatie en het informeren van de Tweede Kamer. Eerder hebben we afgesproken dat we de wet na drie jaar zullen evalueren. Daartoe is een amendement ingediend op de Jeugdwet. Verder heeft de Kamer een aantal aandachtspunten voor de evaluatie aangereikt. Het betekent natuurlijk niet dat we drie jaar gaan zitten wachten, want we zullen tussentijds een groot aantal zaken monitoren. Zo zal ik de Kamer in ieder geval tussentijds informeren over de voortgang bij onderdelen van de jeugdhulp. Dat levert tegelijkertijd de bouwstenen op voor de evaluatie na drie jaar.
Met het CBS hebben we afgesproken dat er een benchmark beleidsinformatie jeugdhulpgebruik wordt ingericht, inclusief de jeugdbescherming,

de jeugdreclassering en het AMK. Vanaf 1 januari 2015 wordt er daardoor periodiek een landelijk vastgestelde set gegevens aan het CBS aangeleverd. Het CBS verwerkt die gegevens twee keer per jaar tot statistieken en rapportages, die via StatLine en de jeugdmonitor worden gepubliceerd zodat het voor iedereen inzichtelijk is. Die cijfers kunnen worden afgezet tegen een aantal maatschappelijke indicatoren. Verder wordt in iedere benchmark opvallende verschillen tussen gemeenten in beeld gebracht en wordt bekeken wat de oorzaken daarvan zijn.
In de loop van april 2015 komt de voortgangsrapportage van de decentralisatie van de jeugdhulp naar de Kamer, de rapportage van de Transitie Autoriteit Jeugd. Daarin wordt ingegaan op de continuïteit van de zorg, de gegevens uit de cliëntmonitor over de ervaringen van cliënten en de stand van zaken bij de transformatie. We hebben bijvoorbeeld ook afgesproken dat we een gezamenlijke visie op het zorglandschap zullen ontwikkelen. Een aantal leden van de Kamer vroeg het al: komt er ook informatie over de inrichting van de beleidsinformatie en de verschillende monitors in het kader van de Jeugdwet? In het najaar komen er nog meer rapportages naar de Kamer. Er komt via al die monitors nogal wat informatie op ons af. Af en toe zullen we dan ook kritisch moeten bezien of het niet te veel informatie wordt. Ik stel me voor dat ik, gelet op al die informatie, de Kamer een voorstel zal doen over het moment waarop die monitors worden gehouden en op welk moment het verstandig is om daarover met elkaar te spreken. De Kamer gaat uiteraard over haar eigen agenda en de Kamer zal tussendoor ook haar wensen aan mij overbrengen. Het lijkt me echter sowieso een goed idee dat ik, gelet op de te ontwikkelen monitors, de Kamer een voorstel doe voor het moment waarop we periodiek die informatie aan de Kamer doen toekomen. Wat mij betreft zou ik die brief met monitorvoorstellen tussen nu en een week of drie naar de Kamer kunnen sturen. Dat is een toezegging, voorzitter!

De **voorzitter**: Het staat genoteerd.

Mevrouw **Siderius** (SP): De Staatssecretaris zegt dat de goede voorbeelden voor het oprapen liggen. Helaas liggen de slechte voorbeelden ook voor het oprapen. Elk slecht voorbeeld is er eentje te veel en dat geldt ook zeker voor mijn voorbeeld van de crisisdienst in Maassluis. Ouders kunnen daar niet terecht, ook al is er thuis wel degelijk een crisissituatie met hun kind. Is de Staatssecretaris bereid om dat in beeld te brengen? De Staatssecretaris gaat ons binnen drie weken informeren over die monitors. Kan hij ons dan ook vertellen wat de stand van zaken bij de crisisdiensten is? Spoed is hier echt geboden, want als je kind in een crisis zit, moet je gewoon passende hulp krijgen. Die hulp kan echt geen minuut wachten en die crisisdiensten moeten dan ook gewoon goed werken.

Staatssecretaris **Van Rijn**: De casus van die 17,5-jarige jongen is ook ons bekend. Er was inderdaad discussie over de vraag of de gemeente die behandeling zou moeten betalen. De conclusie is dat dit moet en de gemeente gaat dat dan ook doen. Soms ontvangen wij signalen dat een crisisdienst niet goed functioneert of niet bereikbaar is, bijvoorbeeld via de regionale monitors of het platform voor ouders. Wij gaan daar dan onmiddellijk naartoe om ervoor te zorgen dat die gemeente haar burgers goed duidelijk maakt hoe het werkt. Met de VNG hebben we verder afgesproken dat zij de gemeenten nog een keer zal oproepen om hierover beter te communiceren, ook naar de huisartsen toe. Het gebeurt namelijk dat ouders bij de huisarts komen met een vraag en dat die huisarts niet weet hoe de crisisdienst in elkaar zit. Daar is dus ook actie op ondernomen. Overigens hebben wij ook met de politie en de ouderorganisaties afgesproken dat zij hun signalen voor mij inventariseren, zodat ik die vervolgens in de regio kan neerleggen om er afspraken over te maken.

Laten we nu hiervoor niet een aparte rapportage maken. Het systeem functioneert en de signalen die wij hebben gekregen, hebben wij opgepakt. Als het niet iedereen bekend lijkt te zijn of een crisisdienst goed functioneert en bereikbaar is, ondernemen wij onmiddellijk actie om ervoor te zorgen dat het beter gaat lopen.

Mevrouw **Siderius** (SP): Het is mooi dat de Staatssecretaris in reactie op een andere vraag antwoord geeft op de vraag over de casus die ik heb ingebracht. In het geval van die casus, de jongen die in behandeling moest, ging het om de financiering. Het is jammer dat dan de media nodig zijn om zoiets te regelen. Dat kan niet de bedoeling zijn.
Mijn vraag ging over de crisisdiensten. Die zouden in iedere gemeente op orde moeten zijn. Het kan niet zo zijn dat wij taken naar de gemeenten overhevelen en dat vervolgens blijkt dat sommige gemeenten het niet op orde hebben en dat je bijvoorbeeld geen telefoonnummer hebt als je kind op zondagochtend een psychose heeft. Het is van levensbelang dat ouders altijd naar zo'n nummer kunnen bellen, want dit zijn heel gevaarlijke situaties. We zullen met andere woorden moeten weten welke gemeenten hier nog stappen moeten zetten, want dan kunnen we het direct oppakken.
Terwijl ik dit zeg, krijg ik via mail en Twitter berichten binnen dat er nog meer gemeenten zijn die het niet op orde hebben.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Nog belangrijker dan een lijstje maken van die gemeenten is snel signaleren, erop afgaan en het oplossen. Dat proces loopt nu. We beschikken over een zeer fijnmazig netwerk van meldpunten om ervoor te zorgen dat we die signalen ontvangen. Als we die signalen ontvangen, zullen we die met de regio bespreken om ze op te lossen. Dit heeft er onder meer al toe geleid dat de VNG de gemeenten nog een keer heeft aangesproken.
Het is veel belangrijker om, nu we uit de overgangsfase komen, ervoor te zorgen dat zaken goed lopen, dan elke keer hier vaststellen bij welke gemeente het niet helemaal goed loopt en lijstjes maken van die gemeenten. Ik wil geen lijstjes maken, maar problemen oplossen! Ik ben het namelijk hartstikke eens met mevrouw Siderius dat we ervoor moeten zorgen dat de crisisdiensten beschikbaar en toegankelijk zijn, dat huisartsen weten hoe het ervoor staat en dat er goed contact is met de politie en andere hulpdiensten. Het is volgens mij veel belangrijker dat we er met elkaar voor zorgen dat het goed loopt.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Dat klinkt positief. Als wij bij de Staatssecretaris namen van gemeenten aanmelden waarvan wij hebben gehoord dat daar de crisisdienst niet goed is geregeld, gaat hij er dus achteraan. Als hij ons dan ook toezegt dat hij ons daarover informeert, zou dat een mooie toezegging zijn.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Gaarne. Als mevrouw Keijzer signalen krijgt dat het ergens niet goed is geregeld, moet ze die zeker doorgeven. Wij gaan er dan achter aan.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Top, voorzitter.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Voorzitter. In het verlengde van de transformatie liggen de vragen over de outcomecriteria. Misschien is dat niet de goede term, maar over deze term waren we het eens. Het klopt dat het concept van outcomecriteria nog niet bij veel gemeenten bekend was. Bij de gemeenten waar deze criteria wel bekend waren, bleek dat het ingewikkeld is om die criteria te ontwikkelen. Daarover is al eerder het een en ander gezegd. Mede door de vasthoudendheid van mevrouw Van der Burg is in de Jeugdwet geregeld dat gemeenten in hun beleidsplannen

moeten aangeven welke outcomecriteria ze voor de jeugdhulp hanteren. VWS, V en J, de VNG, KING en het Nationaal Jeugdinstituut hebben in het voorjaar van 2014 op een expertmeeting over het gebruik van die outcomecriteria gesproken. In juni is het concept voor een landelijke standaard ontwikkeld. Inmiddels is ook een handreiking voor de gemeenten en de aanbieders van jeugdhulp gemaakt. In het najaar van 2014 hebben onder begeleiding van het Nationaal Jeugdinstituut in vijf regio's pilots met de outcomecriteria plaatsgevonden. De ervaring die daar zijn opgedaan, zijn positief. Als gemeenten en aanbieders aan de hand van die criteria met elkaar praten, komen ze inderdaad tot betere afspraken en contracten. De uitkomsten daarvan zijn in december 2014 op een landelijke werkconferentie besproken.
Wij willen het gebruik van deze outcomecriteria stimuleren door een handreiking voor de gemeenten te maken op basis van de pilots die in het najaar van 2014 zijn gehouden. Er zullen vervolgpilots komen onder begeleiding van het Nationaal Jeugdinstituut om de bekendheid van de criteria te vergroten. Ik zou vooral aan KING en het Nationaal Jeugdinstituut willen vragen om dat te ontwikkelen in plaats van aan het OTD (Ondersteunings Team Decentralisaties). Dat maakt mevrouw Van der Burg waarschijnlijk niet zo veel uit; als het maar gebeurt. Daardoor zorgen we ervoor dat de outcomecriteria worden ontwikkeld en uitgerold door de organisaties waar ze thuishoren, namelijk KING en het Nationaal Jeugdinstituut.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik weet dat er een set criteria is ontwikkeld. Het punt is dat een boel gemeenten, wethouders en ambtenaren niet weten dat die criteria er zijn, hoe ze die moeten gebruiken en waarom ze die moeten gebruiken. Dat is de reden waarom ik graag zou zien dat het OTD hierbij hand- en spandiensten verricht, want dat is toch al op heel veel vlakken actief in het land. Als we het niet bij een kennisinstelling onderbrengen, wordt het hands-on. De kennisinstellingen moeten de criteria ontwikkelen, maar daar moet het bij blijven. Ze moeten niet worden belast met de implementatie en de informatievoorziening aan de raadsleden die hiervan gebruik moeten maken bij de inkoop. Vandaar dat ik heb gevraagd om de toezegging dat het zo opgepakt gaat worden. Volgens mij moet het OTD dat makkelijk mee kunnen nemen. Dat het dat ook doet is buitengewoon belangrijk voor de door ons gewenste cultuuromslag.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ik hoop dat we elkaar goed begrijpen en dat mevrouw Van der Burg ook wil dat ik KING en het Nationaal Jeugdinstituut die ontwikkeling vraag te stimuleren en dat het OTD de implementatie ondersteunt. Als dat zo is, doe ik die toezegging graag.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Daar ben ik heel tevreden over, want hoe eerder, hoe beter. Ik zou nog wel graag zien dat de inspectie erachter aankomt om ervoor te zorgen dat het daadwerkelijk gebeurt, want anders zijn we straks weer een jaar kwijt. De wet wordt al na drie jaar geëvalueerd en dan moet die omslag echt te zien zijn.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ze moeten er eerst zijn.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ze zijn er!

Staatssecretaris **Van Rijn**: Nou ja, ze moeten in de praktijk wel ontwikkeld worden. Vervolgens kan dat weer de basis zijn voor de inspectie om hiernaar te kijken. Het moet wel in die volgorde gebeuren. Het veld moet zelf met normen komen. Als die vervolgens worden goedgekeurd, kan de inspectie ze gaan gebruiken. We zijn hierover nog niet uitgepraat, maar ik stel voor dat we die volgorde hanteren.

Voorzitter. Ik kom nu toe aan de vragen over het trekkingsrecht. Ik realiseer me heel goed dat er veel afkomt op mensen met een persoonsbonden budget, nu we het trekkingsrecht hebben ingevoerd. Dat geeft extra werk, maar het is ook heel goed. Ik ben zelf bij de Sociale Verzekeringsbank gaan kijken hoe het loopt. Ik heb daar gezien dat het heel veel werk is en ik heb dan ook bewondering voor de mensen bij de Sociale Verzekeringsbank, die in ongelooflijk korte tijd zorgvuldig proberen om alles te verwerken en om ervoor te zorgen dat het voor de cliënten zo goed mogelijk wordt geregeld. Zowel de gemeenten als de Sociale Verzekeringsbank hebben de afgelopen weken en maanden, soms zelfs in de weekenden en op feestdagen, ontzettend veel werk verzet om dit voor elkaar te krijgen. Waarom vind ik het goed? Als je vraagt hoe de zorgcontracten eruit zien en op welke rekeningen er geld moet worden gestort, hoor je dat het in veel gevallen toch goed was dat er nog even naar gekeken werd. Die extra controles zijn heel goed, maar ze mogen natuurlijk niet leiden tot problemen bij de uitbetaling van de pgb's. Mevrouw Keijzer wees daar terecht op.
Met de Sociale Verzekeringsbank, de zorgverzekeraars, de VNG en het Rijk heb ik gesproken over de vraag hoe we dat proces het beste kunnen inrichten en hoe het terugvalscenario eruit moet zien voor het geval dat zou blijken dat niet alle controles tijdig plaats hebben kunnen vinden. Het trekkingsrecht houdt in dat gemeenten een budget toekennen, dat er vervolgens een zorgbeschrijving wordt ingeleverd en dat die wordt goedgekeurd. De Sociale Verzekeringsbank controleert vervolgens de rekeningen en hoe het zit met de betalingen. Ten slotte wordt er dan uitbetaald door de Sociale Verzekeringsbank. Je moet dus de toekenning en de zorgovereenkomst controleren, voordat er kan worden gedeclareerd.
In een aantal gevallen zijn die controles al doorlopen en in een aantal gevallen moeten die controles nog worden afgerond. We hebben daarover gezegd dat het belangrijker is om op tijd te betalen dan dat de controle vooraf volledig is afgerond. Zowel de toekenningsbeschikkingen als de zorgovereenkomsten zullen we daarom eventueel ambtshalve goedkeuren. Dat betekent dat mensen die hun spullen ingestuurd hebben naar de Sociale Verzekeringsbank, uitbetaald zullen worden en kunnen declareren. Daardoor kan alles op tijd plaatsvinden. We zullen dus een aantal controles achteraf uitvoeren. Dat kan ook, want het belangrijkste voordeel van het trekkingsrecht is dat we alle gegevens op een centraal punt beschikbaar hebben voor controles.
Ik heb de Kamer een brief gestuurd over deze afspraken, die in goede samenwerking met de VNG, de Sociale Verzekeringsbank, de zorgverzekeraars en het Rijk tot stand zijn gekomen. The proof of the pudding is in the eating en we zullen de komende twee weken dan ook moeten zien hoe het loopt. Ik ben zeer bereid om de Kamer over één of twee weken een brief te sturen over de pgb's en meer in het bijzonder de pgb's-jeugd waarin ik aangeef hoe het is verlopen en of er nog andere problemen moeten worden opgelost. Daardoor kan de Kamer controleren of dit proces op een goede manier verloopt.

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Het moet me echt van het hart dat Staatssecretaris Van Rijn eerder wel degelijk heeft toegezegd dat pgb-houders geen hinder zouden ondervinden van de overgang naar het trekkingsrecht en van de overheveling van de administratie naar de SVB. Die hinder is soms al in heel grote mate ondervonden door mensen. Het heeft enorme stress opgeleverd. Mensen zijn er soms maanden mee bezig geweest, waardoor ze niet konden werken. Het heeft een enorme impact op hun leven gehad. Is de Minister bereid te erkennen dat het niet gegaan is zoals het had moeten gaan doordat het proces veel te gehaast is gegaan en dat mensen hier zwaar onder hebben geleden?

De **voorzitter**: Dit punt staat niet op de agenda. Het zal op verzoek van mevrouw Keijzer terugkomen in een dertigledendebat.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Als mensen onzeker worden of gestrest raken door dit soort procedures, is dat altijd vreselijk, zeker als het gaat om ouders die met een pgb kwetsbare kinderen verzorgen. Dat is inderdaad verschrikkelijk.
Tegelijkertijd zie ik ook oorzaken voor die onzekerheid. De eerste is dat er zorgbeschrijvingen moesten worden gemaakt en dat die deels of geheel niet voldeden aan de vereisten. Mensen hebben soms één of twee keer gehoord: «Die zorgbeschrijving klopt echt niet. We kunnen niet uitbetalen, want we kunnen niet zien onder welke regelgeving het valt.» Dat hoefde vroeger niet, hè. Vroeger werd het geld op je rekening gestort en regelde je het vervolgens met je zorgaanbieders. Nu zeggen we: geef van tevoren even aan welke zorgverleners je hebt en welke activiteiten ze uitvoeren, zodat we kunnen beoordelen waar het geld aan besteed wordt. Dat is lastig en moeilijk te administreren en bovendien leidt het ook tot stress. Dat betreur ik, maar tegelijkertijd heb ik voor het behoud van goede persoonsgebonden budgetten een aantal zaken gedaan. Zo heb ik het persoonsgebonden budget in alle wetten verankerd, omdat het een waardevol instrument is dat het mensen mogelijk maakt om hun eigen regie te voeren. Dat willen die mensen niet omdat ze dat leuk vinden, maar omdat het tot betere zorg en maatwerk leidt. Dat is heel erg belangrijk en de reden waarom we het verankerd hebben. Juist om die reden moeten we scherp controleren of het allemaal goed gaat. In de transitie, een periode waarin gemeenten nog heel veel andere zaken moesten doen, liepen die controles niet altijd even goed. Ze vonden ook niet altijd op tijd plaats. Dat is de reden waarom alle partijen gezegd hebben: laten we er nou voor zorgen dat de betaling goed loopt, want wel willen niet dat mensen daar last van hebben. Als mensen er last van hebben ondervonden, is dat echt heel vervelend, maar aan de andere kant is wat we hebben gedaan, volgens mij in het belang van een goede verankering van het systeem in onze wetten.

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Ik hoop dat ik de Staatssecretaris hoor zeggen dat hij het vervelend vindt en dat het ook te voorkomen was geweest als er meer tijd was genomen om dit proces rustig en zorgvuldig te organiseren en dat hij hiervoor uiteindelijk de eindverantwoordelijkheid draagt. Er zijn mensen die de komende maand een voorlopige uitkering krijgen voor hun pgb. Kan de Staatssecretaris toezeggen dat dit trekkingsrecht, het pgb, niet teruggetrokken wordt als het later op een andere hoogte wordt begroot? Ik vraag dat, omdat op dit moment heel veel mensen met die onzekerheid leven.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Nu vraagt mevrouw Ellemeet wel echt iets meer dan zojuist. Zij vraagt mij eigenlijk om gewoon te gaan betalen om te voorkomen dat mensen in de problemen komen, ook al hebben er geen controles plaatsgevonden en weten we dus niet of de zorgbeschrijving wel goed is. We zullen dan later alsnog moeten nagaan of het goed is gegaan. Als iemand met zijn pgb iets doet waarvoor het pgb niet is bedoeld, dan kan mevrouw Ellemeet niet van mij vragen om dat toch maar te blijven betalen. Ik neem aan dat mevrouw Ellemeet ook niet wil dat de pgb's worden bestemd voor zaken waarvoor ze volgens ons niet bestemd zijn.

De **voorzitter**: Het is niet de bedoeling dat we elkaar over en weer vragen gaan stellen. Ik stel voor dat mevrouw Ellemeet hierop eventueel in tweede termijn terugkomt.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Voorzitter. Een aantal leden van de Kamer heeft er terecht op gewezen dat de Jeugdwet pas een maand geleden in werking is getreden. Met de vaststelling van de Jeugdwet hebben regering en parlement gekozen voor continuatie van de ouderbijdrage voor alle jeugdhulp waarbij sprake is van verblijf. Daarbij wordt inderdaad geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten jeugdhulp. Het is misschien toch wel goed om die nuancering aan te brengen, want ik hoorde net zeggen: ja, maar het gebeurt niet bij een gebroken been. Dat klopt, maar daaraan is dan ook geen verblijf gekoppeld, op misschien een of twee dagen in het ziekenhuis na. De ouderbijdrage is een bijdrage aan het verblijf, omdat de kosten op een andere plek worden gemaakt. Dat is de reden waarom er is gekozen voor een ouderbijdrage.

Het systeem van ouderbijdragen bestaat in de oude jeugdzorg al sinds de jaren tachtig. Het is ingevoerd vanwege de continuering van de onderhoudsplicht. Op dit moment geldt de ouderbijdrage als gevolg van het overgangsrecht alleen voor ouders van wie de kinderen in 2014 op grond van de Wet op de jeugdzorg al hulp of een indicatie kregen, voor ouders van wie de jeugdhulp aan de kinderen na de overgangsperiode wordt voortgezet en voor dit jaar te starten nieuwe gevallen. Dat betekent dat niet alle ouders geconfronteerd worden met die bijdrage. Zo gebeurt dat niet wanneer de indicatie doorloopt. Voor ouders en kinderen die in 2014 jeugdhulp krijgen op grond van de Zorgverzekeringswet en de AWBZ en bij wie de hulp na de overgangsperiode wordt voortgezet, ontstaat een nieuwe situatie.

In de regelgeving voor de ouderbijdrage zijn inderdaad uitzonderingen opgenomen; ze zijn al genoemd. Die uitzonderingen beogen geen drempel op te werpen voor het verlenen van jeugdhulp als die hulp nodig is. Daarbij kan worden gedacht aan: adoptieouders tijdens het adoptieproces, ouders van wie het gezag is beëindigd en een crisissituatie. Daarnaast zijn er hardheidsclausules, die toegepast kunnen worden door het CAK.

Volgens mij zijn er twee zaken aan de orde. Wij hebben net met elkaar een wet vastgesteld waarin we willens en wetens het systeem van de ouderbijdrage hebben gecontinueerd. Je moet dan niet na twee weken zeggen dat we dat eigenlijk toch maar niets vinden. Dat zou niet goed zijn. Ik neem de signalen echter wel serieus, want we mogen natuurlijk niet in de situatie terechtkomen dat een ouderbijdrage belemmerend werkt bij het verkrijgen van zorg. De heer Van der Staaij zei dit heel treffend. Zo werkte het niet in de oude situatie en zo mag het ook niet gaan werken in de nieuwe situatie. Daarom ben ik bereid om – mevrouw Van der Burg sprak er zo over – in het kader van die tien vingers aan de pols ook hier heel nauwkeurig na te gaan of het hele systeem met uitzonderingen en hardheidsclausules zo werkt dat het geen onnodige belemmeringen opwerpt, waardoor de hulp die nodig is niet wordt gegeven. Ook ik wil niet dat mensen als gevolg van de ouderbijdrage niet de hulp krijgen die ze nodig hebben of zorg gaan mijden. Om die reden neem ik dit punt zeer, zeer serieus.

Ik zou twee dingen willen doen. 1. Ik bekijk of er sprake is van dat soort effecten. We kunnen daarbij naar het verleden kijken, namelijk naar de ouderbijdrage die al sinds de jaren tachtig wordt gevraagd. We kunnen verder onderzoeken of de doelgroep die er nu bij komt, ons tot andere inzichten brengt. 2. Ik bekijk samen met het CAK of de huidige hardheidsclausules en de andere bepalingen leiden tot onnodige belemmeringen en als gevolg daarvan tot het mijden van hulp. Ik wil dus twee dingen gaan doen. We kijken in meer structurele zin of de ouderbijdragen werken en of die kosteneffectief zijn en daarna trekken we onze conclusies. Verder gaan we na of de uitzonderingsbepalingen en de hardheidsclausules zodanig zijn of moeten worden ingericht dat de ouderbijdrage geen belemmering is voor het verkrijgen van zorg die absoluut noodzakelijk is. Op deze manier probeer ik tegemoet te komen aan de wensen die in de Kamer

leven, namelijk aan de ene kant niet overhaast oversteken en aan de andere kant het op een bestuurlijk juiste manier doen.
De inkt van de wet is nog maar twee weken droog. Als je de huidige situatie echt wilt wijzigen, is bovendien een wetswijziging of een wijziging per AMvB noodzakelijk. In de wet staat «er is een ouderbijdrage» en in de AMvB wordt de hoogte ervan geregeld. Als we hierover echt anders zijn gaan denken, moeten we het op dat niveau regelen. Ik ben dus zeer bereid om én dat onderzoek te doen én na te gaan of er onnodige belemmeringen in de uitvoering zitten waardoor ouders niet om hulp vragen.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): In de wet staat meer, hoor! Daar staat namelijk: bij of krachtens Algemene Maatregelen van Bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de ouderbijdrage, waaronder regels ten aanzien van de overige uitzonderingsgronden voor het verschuldigd zijn van een ouderbijdrage. Dat staat in de wet. Deze Staatssecretaris kan dus, als hij dat wil, morgen een AMvB maken waarin openomen is dat ie ouderbijdrage in ieder geval voor de jeugd-ggz niet geldt. Ik heb mevrouw Ypma zojuist al voorgehouden dat de Staatssecretaris het CAK ook kan vragen om te wachten op die algemene maatregel van bestuur voordat het die ouderbijdrage oplegt. Daar heeft het CAK namelijk twaalf maanden de tijd voor. Waarom is de Staatssecretaris daartoe niet bereid?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Op het gevaar af dat ik een wedervraag formuleer, maar we hebben nu een wet waarin staat dat er een ouderbijdrage is en een AMvB waarin de hoogte wordt vastgesteld. Je kunt inderdaad bij AMvB nadere regels stellen, ook voor de uitvoering. Dat betekent dat je de procedure van een AMvB door moet als je dat al zou willen en een AMvB vereist nu eenmaal dat je de Raad van State om advies vraagt en dat je de Kamer daar eventueel ook over laat oordelen, bij voorhang, bij nahang of bij iets er tussenin. Dat is volgens mij de ordelijke procedure.
Het zou verder ook toch wel wat merkwaardig zijn dat er in de wet staat dat er een ouderbijdrage moet zijn en dat wij vervolgens tegen het uitvoeringsorgaan zeggen doe maar even niet wat er in de wet en de AMvB staat. We vragen het uitvoeringsorgaan dan in mijn ogen echt iets te doen wat volgens de wet niet kan. Dat zou mevrouw Keijzer ook niet moeten willen. Ik denk dat de Kamer materieel al een heleboel heeft bereikt. Als zij de behoefte heeft om de kosteneffectiviteit van het systeem te doordenken, ben ik immers bereid om dat te onderzoeken, gegeven de signalen die de Kamer hierover afgeeft. Als we tot besluitvorming willen komen, moeten we het natuurlijk wel via de koninklijke weg doen. In de tussentijd moeten we ervoor zorgen dat de wet zodanig wordt uitgevoerd dat het doel van de Kamer, geen onnodige belemmeringen opwerpen met een ouderbijdrage, in de uitvoering wordt verankerd. Ik denk dat ik hiermee maximaal tegemoetkom aan de wensen van de Kamer: 1. ordelijkheid in het proces, 2. niet overhaast handelen daar waar de wet net is vastgesteld en 3. ervoor zorgen dat er in de uitvoering geen ongelukken gebeuren.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Het wordt welles-nietes, maar het kan gewoon. Het kan gewoon! Je kunt gewoon aan het CAK vragen om de eigen bijdrage nog niet vast te stellen, want dat heeft daar een termijn van twaalf maanden voor. Als je dat doet, kun je in de tussentijd een algemene maatregel van bestuur maken. Er zit nu niets anders op dan de Kamer te vragen om hierover een uitspraak te doen. Hopelijk doet de PvdA-fractie dan wat het PvdA-congres heeft gevraagd: geen eigen bijdrage heffen.

De **voorzitter**: Wat is uw vraag?

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Ik heb geen vraag, voorzitter. De SP is de eerste indiener van de motie die ik mede heb ondertekend. Het lijkt mij dan ook wel zo netjes dat ik het de volgende keer ook aan de SP laat. Wat het CDA dan zal doen, is wel duidelijk.

De **voorzitter**: Ik heb geen vraag gehoord. Het woord is daarom aan mevrouw Ypma.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Het is lastig om na de hypocrisie 2.0 het woord te voeren, maar ik ga toch maar een poging wagen.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Een punt van orde, voorzitter.
Ik doe een oprechte poging om voor ouders met kinderen met psychiatrische problemen iets te regelen. Dat doen we hier allemaal en het heeft dan geen pas dat de PvdA ons allemaal de maat neemt en ons zo wegzet. Zo moeten we dat niet doen en ik vraag u, voorzitter, om hierop te letten.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Ik zal mijn vraag aan de Staatssecretaris netjes formuleren.
Ik ben ontzettend blij dat hij zowel over het onderzoek, de hardheidsclausule als de AMvB een toezegging doet. Ik heb twee vragen over het onderzoek. Is de Staatssecretaris bereid om daarbij zowel te kijken naar de problemen die de ouders ervaren als naar de problemen die de gemeenten ervaren?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Voor een constructieve oplossing moeten we naar het geheel kijken. We moeten dan dus ook naar de inning door de gemeenten kijken. Dat zullen we allemaal doen.
Ik heb nog wel een klein amendementje op de opmerking van mevrouw Ypma. Zij zegt dat die AMvB er komt als we allemaal zouden vinden dat die aangepast zou moeten worden. Ik begrijp mevrouw Ypma heel goed en er mag inderdaad geen onnodige vertraging optreden als de Kamer vindt dat er tot andere besluiten moet worden gekomen. Ik wil echter geen uitspraak doen over de noodzaak om het al dan niet via een AMvB te regelen. Laten we afspreken dat we nu eerst het onderzoek doen en dat ik ervoor zorg dat er bij de uitvoering conform de wens van de Kamer wordt gehandeld. Dat is de koninklijke weg.
Sommige leden dringen aan op het tussentijds opschorten van de ouderbijdrage. Ik wijs er hen dan wel op dat dit twee vragen oproept. 1. Geldt dat ook voor al die mensen die al jarenlang een ouderbijdrage betalen? Dat moet je volgens mij in bestuurlijke zin zeker afwegen als je het op een ordelijke manier wilt doen. 2. Moeten we bij dit soort zaken ook niet even nadenken over de dekking?

De **voorzitter**: Voordat ik mevrouw Ypma het woord geef voor een vervolgvraag, zeg ik tegen de Staatssecretaris dat wij graag een datum voor dat onderzoek zouden horen.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Ik ben inderdaad benieuwd wanneer dat onderzoek naar de Kamer komt. Ik ben verder erg gelukkig dat de Staatssecretaris de koninklijke weg bewandelt en ervoor wil zorgen dat het geen onnodige vertraging oploopt. Zo doen we echt het maximale dat we kunnen we doen. Mocht uit het onderzoek blijken dat er reden is voor heroverweging, kunnen we daar ook snelle stappen mee zetten.

De **voorzitter**: Ik weet niet of de Staatssecretaris nu al kan zeggen wanneer dit onderzoek naar de Kamer komt.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ik denk aan twee tijdpaden. We hebben data nodig om te bepalen hoe het zit met de kosteneffectiviteit. Dat deel van

het onderzoek duurt wat langer doordat de instroom natuurlijk niet zo groot is. We hebben hiervoor dan ook tot de zomer nodig. De zaken rond de hardheidsclausule en de uitvoering moeten tussen nu en twee weken duidelijk kunnen zijn. Ik wil heel snel met het CAK om de tafel om ervoor te zorgen dat er niet wordt gewacht met de uitvoering van de wens van de Kamer om in ieder geval bij de hardheidsclausules geen belemmeringen op te werpen. Dat moeten we tussen nu en een week of twee kunnen doen.

De **voorzitter**: Wanneer informeert u de Kamer daarover?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Daarna. Dat betekent dat ik de Kamer over een week of drie kan informeren.

Mevrouw **Siderius** (SP): Ik geloof dat de SP nog redelijk veilig is in dit debat, want de SP heeft in ieder geval niet meegedaan aan Rutte I of Rutte II. De heer Van der Staaij beweerde daarstraks dat we allemaal voor de Jeugdwet hebben gestemd. Dat is niet correct, want de SP heeft tegen de Jeugdwet en de eigen bijdrage in die wet gestemd. Het lijkt me ook duidelijk waarom, want deze wet is gewoon een grove bezuiniging op de zorg voor onze jeugd.
De Staatssecretaris zegt dat we naar de AMvB's moeten gaan kijken. We weten dat deze Staatssecretaris daar heel creatief mee om kan gaan. De hardheidsclausule lijkt mij verder ook geen gedegen vorm van wetgeving. Het kan toch zeker niet zo zijn dat we ons moeten baseren op hardheidsclausules! We moeten gewoon goede wetgeving neerleggen en dat wil zeggen dat iedereen, en dus ook de ouders van deze kinderen, in de wet moet kunnen zien waar hij of zij recht op heeft.
Er wordt nu weer allerlei bureaucratie opgetuigd. Er moet weer een onderzoek worden gedaan. Hoeveel geld kost dat wel niet? De Staatssecretaris zegt dat wij er in bestuurlijke zin een potje van maken en dan is het toch opvallend dat hij zojuist zelf zei dat hij niet zo van het bestuurlijke is, maar vooral wil gaan voor de hulp aan onze jeugd. De eigen bijdrage belemmert de toegang tot de jeugdhulp. Ik zou daarom graag een principiële uitspraak van de Staatssecretaris horen op mijn stelling dat we discriminerende wetgeving hebben. Vindt hij dat echt wenselijk? Ik vraag dat zo nadrukkelijk, omdat een kind ook wel wat langer in het ziekenhuis kan liggen dan in het voorbeeld van de Staatssecretaris van een kind met een gebroken been. Als een kind met kanker in een ziekenhuis ligt, duurt dat natuurlijk veel langer. Dat kost ook heel veel geld en daarom wil ik van de Staatssecretaris weten of hij deze wetgeving principieel juist vindt. Is het met andere woorden niet gewoon discriminatie?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Nu haalt mevrouw Siderius toch ook een aantal systemen door elkaar. We hebben afgesproken dat we voor het zorgverzekeringssysteem premie en een eigen risico betalen. In die premie zitten de kosten voor de zorg. Als eventueel een langer verblijf in een ziekenhuis noodzakelijk is, zit dat dus in de premie die je hebt betaald. Voor de Jeugdwet worden geen verzekeringspremies betaald. We betalen het met zijn allen. In debatten over eerdere jeugdwetten hebben we afgesproken dat een ouderbijdrage op zijn plaats is voor de kosten van het verblijf, dus niet voor de zorg maar voor het verblijf. We zeggen nu: let op, dat mag er niet toe leiden dat mensen zorg gaan mijden. Daarvoor heb ik mij gevoelig getoond, omdat die ouderbijdrage past in een systeem dat er van ouders een redelijke bijdrage mag worden gevraagd als de kosten voor het verblijf ergens anders worden gemaakt. Dat is op zichzelf niet onredelijk. We doen dat ook al sinds de jaren tachtig. Het zou dus ook raar zijn om het opeens niet meer te doen, nu er een nieuwe categorie bijkomt. Dat zou ook een merkwaardige redenering zijn.

Tegelijkertijd toon ik me gevoelig voor de stelling dat de ouderbijdrage gerechtvaardigd is, tenzij die ertoe leidt dat men vanwege die bijdrage zorg mijdt. Om dat te voorkomen is al een aantal bepalingen in de wet opgenomen, waaronder een hardheidsclausule. Ik wil nu graag met de Kamer afspreken dat we ordelijk verder gaan. Dat wil zeggen dat de ouderbijdrage voor het verblijf gevraagd mag blijven worden, tenzij dat tot zorgmijding leidt. Daar hebben we regels voor en ik wil ervoor zorgen dat die in ieder geval niet tot ongelukken leiden in de periode dat we het onderzoeken. Ik denk echt dat dit een redelijk voorstel is.

Mevrouw **Siderius** (SP): Niet alleen de SP zegt dit, maar ook de ouders met een kind dat psychiatrische zorg nodig heeft en maatschappelijke organisaties in het land. Het kan er bij mij gewoon niet in dat wij wel binnen een jaar een eigen bijdrage kunnen optuigen die tot € 1.500 kan oplopen, maar dat het dan echt ontzettend moeilijk is om dat ding weer uit de wet te schrappen als blijkt dat het tot problemen leidt en drempels opwerpt. Dat kan er bij mij gewoon niet in. Ik vind het echt bijna schaamteloos dat de Staatssecretaris allerlei vertragingstactieken probeert toe te passen om dit punt straks weer van de agenda te kunnen vegen. Ik kan er gewoon niet bij.

De **voorzitter**: Ik hoor hierin geen vraag of stellingname. Ik geef daarom het woord aan de heer Voordewind.
Ik kijk gelijk ook even naar de klok, want ik zou de andere leden straks ook de gelegenheid willen kunnen geven voor een tweede termijn.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Hoe verklaart de Staatssecretaris dan dat de VNG vandaag met een brief naar buiten komt waarin wordt stilgestaan bij vier uitvoeringsproblemen? Als de Staatssecretaris op het punt staat om de wet uit te voeren, waarom is er dan geen bestuurlijk overleg geweest met de VNG? Waarom komt de VNG – ik zeg het in mijn eigen woorden – met een brandbrief naar de Staatssecretaris over allerlei uitvoeringsproblemen? Sterker nog, de VNG schaart zich achter de brief van de instellingen. Instellingen hebben natuurlijk soms hun eigen belangen, maar dat geldt zeker niet voor de VNG. Is de Staatssecretaris bereid om op heel korte termijn met de VNG om de tafel te gaan om met haar deze problemen te bespreken? De Staatssecretaris van Veiligheid heeft dat afgelopen maandag ook toegezegd toen wij spraken over bed, bad en brood. Dat debat heeft een positieve uitkomst gehad en ik zou ook nu willen zeggen: ga zo snel mogelijk met de VNG om de tafel.

Staatssecretaris **Van Rijn**: 28 januari, voorzitter.
De heer Voordewind vraagt waarom de VNG een brief schrijft, maar dat kan hij natuurlijk beter aan de VNG vragen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): De Staatssecretaris staat op het punt een wet uit te voeren. Ik kan me voorstellen dat hij daarover overlegt. Dit overleg komt achteraf, want het vindt 28 dagen na de invoering plaats. Is de Staatssecretaris bereid om ons zo snel mogelijk te informeren over de uitkomsten van zijn gesprek met de VNG? Wil hij verder heel serieus gaan nadenken over de problemen die de VNG aanstipt?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ik heb al drie dingen toegezegd: 1. Ik ga zo snel mogelijk overleggen met de VNG. Dat overleg is al gepland. 2. Ik heb een onderzoek toegezegd waarin ik naga of het leidt tot belemmeringen. 3. Ik ga onderzoeken of de uitvoering van de hardheidsclausules en de andere regels zodanig geborgd worden dat het de zorg niet belemmert.
Tegen mevrouw Siderius zou ik willen zeggen: laten we de waarheid niet omdraaien. Het is niet zo dat er in twee weken een regeling is opgetuigd, want die regeling werkt al sinds de jaren tachtig zo en is nu overgenomen

in de Jeugdwet. Sommige leden van de Kamer vragen mij om die regeling tussen de soep en de aardappelen door te veranderen. Daarover heb ik gezegd dat we dat niet moeten doen, omdat we zoiets ordelijk moeten doen. Ik heb mij zeer gevoelig getoond voor het verzoek en daarom ben ik bereid om eventuele gevolgen als zorgmijding goed te onderzoeken, want dat willen we geen van allen. Maar laten we het wel op een ordelijke manier doen.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Ik bedank de Staatssecretaris voor zijn bereidheid om dat onderzoek te doen en voor de toezegging dat het gedeelte dat met name voor ouders heel belangrijk is, zo snel mogelijk in beeld komt. Is de Staatssecretaris ook bereid om dat onderzoek door een onafhankelijke partij te laten doen? Is hij verder bereid om de Kamer te informeren over het gesprek dat hij met de VNG zal hebben?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ik moet daar even over nadenken. Misschien zijn wij wel de meeste onafhankelijke partij. Ik denk dat de Kamer dat ook zal vinden. Ik heb hierover nog niet nagedacht, maar ik kan mevrouw Berndsen verzekeren dat ik heel snel actie zal ondernemen. Uiteraard zal ik de Kamer daarover zo snel mogelijk informeren.

De **voorzitter**: De tweede vraag van mevrouw Berndsen betrof de terugkoppeling over het bestuurlijk overleg. De Staatssecretaris had daar echter al een toezegging over gedaan.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Ik vind het buitengewoon constructief wat de Staatssecretaris aangeeft: bestuurlijk zorgvuldig handelen en kijken naar knelpunten en kosteneffectiviteit. Ik heb overigens een prachtige factsheet gezien van de VNG en het Ministerie van zes bladzijden over hoe het in elkaar zit. Volgens mij is niemand hierdoor verrast en is het het punt van de VNG dat er zo snel mogelijk onderzoek moet worden gedaan naar de kosteneffectiviteit van de ouderbijdrageregeling en de gevolgen daarvan op de toegang en de effectiviteit van de jeugdhulp. Dat is toch zeker precies wat de Staatssecretaris heeft toegezegd? Ik begrijp het daarom eigenlijk niet meer. Zit er toch licht tussen het toegezegde onderzoek en de vraag van de VNG?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ik denk dat de heer Van der Staaij volstrekt gelijk heeft. Ik verwacht dan ook niet dat er licht tussen zal zitten, maar dat moet blijken in het gesprek met de VNG.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De VNG heeft er ook een rekeningetje bij geleverd: afschaffing kost 26 miljoen. De eigenbijdrageregeling betekent dat er ook geld komt van mensen die ruim in de slappe was zitten en voor wie de uithuisplaatsing een kostenbesparing is. Klopt dat en is dat niet juist een reden waarom er is gekozen voor de eigenbijdrageregeling?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Het antwoord daarop is ja.
Voorzitter. Ik kom nu toe aan een aantal specifieke vragen waarop ik nog niet ben ingegaan in mijn algemene beantwoording.
Mevrouw Ypma vroeg of ik bereid ben, te komen met wat zij een regelsnoeibrigade noemde. Ik heb daarover inderdaad al opmerkingen gemaakt. Zo heb ik de Kamer in een ander verband toegezegd te komen met een plan van aanpak voor de beheersing van de administratieve lasten. Als onderdeel van dat plan zal ik in overleg met de VNG en de zorgaanbieders verkennen hoe we echt een aanval kunnen doen op de administratieve lasten. Ik neem dit punt dus graag mee.
Mevrouw Siderius heeft opmerkingen gemaakt over de crisisopvang. Haar vragen op dit punt heb ik al van een antwoord voorzien.

De heer Voordewind heeft een specifieke vraag gesteld over de verdeelmodellen. De heer Voordewind heb ik gezegd dat we werken met twee benaderingen: in 2015 het historisch model en in 2016 de objectieve factoren. Dit proces bevindt zich nu in het stadium van de adviesaanvragen aan de Raad voor de gemeentefinanciën en de VNG. Dat betekent dat we hier heel goed naar kijken. Overigens bekijken we niet alleen of het model veranderd moet worden, maar ook hoe je van A naar B kunt komen. Als we tot de conclusie zouden komen dat een objectief verdeelmodel beter is dan het historische model, zul je nog steeds met elkaar moeten spreken over een overgangstermijn en een ingroeipad. De gemeenten die de heer Voordewind noemde zijn mij bekend en die gemeenten zijn ook de reden waarom wij heel goed kijken naar het objectieve model.
De heer Voordewind heeft een vraag gesteld over identiteitsgebonden zorgaanbieders: 10 van de 28 contracten zouden nog niet zijn afgesloten. De VNG heeft een handreiking identiteitsgebonden zorg opgesteld. Het verzoek van de heer Voordewind was echter of ik bij de betreffende regio na zou willen gaan hoe het precies zit. Om kort te gaan: dat doe ik graag.
Ik heb volgens mij gereageerd op de opmerkingen van mevrouw Ellemeet over de standaardisatie van de verantwoording. Ik neem dat graag mee in het plan van aanpak. Zij vroeg mij verder of ik onderzoek ga doen naar de toegang. Functioneert die wel goed? Daar ga ik inderdaad onderzoek naar doen. Ik stel voor dat ik haar over de wijze waarop ik dat onderzoek ga uitvoeren, zal informeren in de rapportage die de Kamer in de loop van april ontvangt. Het antwoord is dus: ja, ik wil de Kamer daar graag in april over informeren. Overigens overleggen wij hierover met de Kinderombudsman, die ook heeft toegezegd dit te zullen onderzoeken. We zullen ons onderzoek met dat van hem synchroniseren.
Mevrouw Ellemeet vroeg naar de samenwerkingsverbanden en wat zij het democratisch deficit bij het lokaal bestuur noemde. Ik weet nooit of ik «deficit» op zijn Frans of op zijn Engels moet uitspreken; laat ik maar «democratisch tekort» zeggen. Daarover hebben wij gesproken bij de behandeling van de Jeugdwet. Op het moment dat gemeenten samenwerkingsafspraken maken met andere gemeenten, moeten zij met de raad hebben afgesproken wat het mandaat en de inzet is. In gesprekken met wethouders vergelijk ik het wel eens met de Tweede Kamer en de onderhandelingen in Brussel. De Kamer spreekt met de desbetreffende Minister dan ook van tevoren wat de inzet wordt en op welke manier daarover zal worden gerapporteerd. Je trekt dan het hele proces als het ware naar voren. Raden moeten daar nog aan wennen, maar ik zie al wel dat veel wethouders met hun raadsleden een werkwijze proberen te vinden voor het contact tussen raad en college wanneer er met andere gemeenten wordt samengewerkt. De gouden regel is volgens mij dat je aan de voorkant moet spreken over je inzet, zodat je in je verantwoording kunt aangeven wat er van die inzet terecht is gekomen. Overigens zal de Minister van Binnenlandse Zaken de Raad voor het openbaar bestuur, conform het verzoek van de Kamer, vragen met een nader advies op dit punt te komen.

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Uit berichten in de media maak ik op dat raadsleden zich overvallen voelen. Ze zijn zich dus onvoldoende bewust van de manier waarop de samenwerkingsverbanden werken en van hun al dan niet beperkte invloed op de beslissingen die zijn genomen. Kan de Staatssecretaris een rol spelen bij het verspreiden van de goede voorbeelden die er bij een aantal gemeenten ook zijn? Ik weet dat er in aantal gemeenten goede afspraken zijn gemaakt. Ik stel deze vraag dan ook om te voorkomen dat deze onrust en dit gebrek aan kennis bij een aantal raadsleden blijven bestaan.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Dit ligt natuurlijk vooral binnen het taakgebied van de Minister van Binnenlandse Zaken en de VNG. Dat is ook de reden waarom ik dat stuk van de Raad voor het openbaar bestuur noemde. Dat stuk zal uit twee delen bestaan. Een deel ervan is een onderzoek naar de vraag wat er wordt verstaan onder democratische legitimiteit en wat dat betekent voor de samenwerkingsverbanden. Een ander deel is een toetsing van de praktijk, zodat goede voorbeelden aan raden en colleges bekend kunnen worden gemaakt. Ik zal het zeker nog eens onder de aandacht brengen van collega Plasterk.

Mevrouw Berndsen vroeg hoeveel meldingen er bij het officiële meldpunt zijn binnengekomen. Ik denk dan dat zij doelt op het Meldpunt Martin. Tussen eind november en nu zijn er 123 meldingen binnengekomen. Vanaf 1 januari gaat het tot nu toe om 38 meldingen. Voor de jeugd bundelen we al die signalen voor de Transitiemonitor Jeugd.

Ik heb al een paar opmerkingen gemaakt over de samenwerking tussen de gemeenten en de Sociale Verzekeringsbank. Het is een grote klus die zowel de gemeenten als de Sociale Verzekeringsbank heel veel werk oplevert. Er is echt met heel veel energie aan gewerkt. Zo is er veel overgewerkt. Alle afspraken, zowel over de regelgeving zelf als over de terugvalscenario's aan de communicatiekant, zijn met de VNG, de Sociale Verzekeringsbank, de zorgverzekeraars en het Rijk gemaakt. Die samenwerking is heel constructief.

Mevrouw Berndsen vroeg of gemeenten hulp krijgen bij de ontwikkeling van de nazorg bij de opname in JeugdzorgPlus. Dat doen we. Dat is onderdeel van de agenda voor onderwijs en zorg die we samen met de VNG en OCW opstellen. Wij ondersteunen de sector ook onder het motto «doorontwikkeling kwaliteit jeugdzorgplan», een plan dat we samen met de VNG hebben opgesteld.

Mevrouw Berndsen vroeg ook of er bij het Rijk aandacht is en blijft voor het voorkomen van grensoverschrijdend seksueel gedrag in jeugdzorginstellingen. Het antwoord daarop is ja. Er is in eerste instantie blijvende aandacht van de sector, maar in de tweede instantie van de inspectie die hiervoor speciale toezichtsarrangementen heeft ontwikkeld. De inspectie zal in 2015 een vervolgonderzoek doen. Wij hebben een heel programma voor geweld in afhankelijkheidsrelaties en daaronder valt ook grensoverschrijdend seksueel gedrag in jeugdinstellingen. De Kamer wordt daarover regelmatig geïnformeerd.

Mevrouw Van der Burg vroeg naar de sociale en seksuele weerbaarheid van lhbti-kinderen. Zoals zij weet heeft het COC een rapport uitgebracht over de positie van deze kinderen in Nederland. Mevrouw Van der Burg vroeg aandacht voor deze kinderen die vaak ongelooflijk worstelen met hun andere geaardheid en met de reacties van de samenleving daarop. Soms wordt het nog steeds als een scheldwoord gebruikt en dat is natuurlijk heel verschrikkelijk. Deze kinderen worden vaker gepest en hebben meer psychosociale problemen. Ze voelen zich niet veilig genoeg om uit de kast te komen. Veel jongeren hebben er nog steeds veel moeite mee.

Samen met het Ministerie van Onderwijs hebben we juist flink geïnvesteerd in een samenhangende aanpak voor het onderwijs waarmee we scholen ondersteunen bij hun kerndoelen. Het Ministerie van OCW heeft een handreiking en een leermiddelenscan laten ontwikkelen. Die zijn gereed en geven een overzicht van de manier waarop seksuele diversiteit in de bestaande leermiddelen aan de orde komt. Het geeft met name docenten concrete tips en dat is heel belangrijk. Op een onderwijsconferentie in april zal die handreiking worden gepresenteerd, opdat scholen, leraren en uitgevers straks meer houvast hebben bij de invulling van het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Zoals mevrouw Van der Burg waarschijnlijk weet, is de Nationale Jeugdraad afgelopen september met een aantal vertegenwoordigers van de doelgroep naar Genève afgereisd om het Kinderrechtencomité van de Verenigde Naties hierover toe te

spreken. De lhbti-kinderrechten stonden ook expliciet op de kaart bij de viering van het 25-jarig bestaan van het Kinderrechtenverdrag.
Het onderzoek dat hiernaar is gedaan, heb ik inmiddels met alle betrokkenen gedeeld. Jeugdzorg Nederland gaat onder de instellingen best practices uitwisselen. Verder gaat men kijken of het thema integraal onderdeel kan worden van de basismethodiek. Het is dus met name door de jongeren zelf op de agenda gezet. Een zeer belangrijk punt! Ik zie dat het langzamerhand maar zeker zowel bij scholen als bij instellingen veel meer aandacht krijgt. Als er nader onderzoek nodig is, zal ik dat faciliteren.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Dank u wel voor deze toelichting. Het is goed om te horen dat leerkrachten handvatten krijgen om dit probleem te tackelen, want uit SCP-onderzoek blijkt dat er nog veel werk te verzetten is en dat de situatie echt zorgelijk is. Het kabinet spant zich heel erg in, maar hoe krijgen we de zekerheid dat wat we doen, effectief is? Ik vraag dat, omdat het erom gaat dat deze kinderen zich veilig gaan voelen. Is de Minister bereid toe te zeggen dat hij zal nagaan welke middelen effectief zijn en er dus voor zorgen dat kinderen zich zo veilig voelen dat ze hun plek in de samenleving kunnen vinden?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ik zeg daarop ja, maar dan wel in het besef dat dit – zie hiervoor ook de discussie over de outcomecriteria – best ingewikkeld is. Er wordt nu een aantal instrumenten ontwikkeld om niet alleen het bewustzijn, maar ook de seksuele weerbaarheid van deze kinderen te vergroten, wat de echte uitkomst zou moeten zijn. Maar dat laat onverlet dat leraren een zeer belangrijke rol spelen bij het creëren van een veilige situatie op school. Ik zeg graag ja, maar dan alleen als ik eerst nog mag nadenken over hoe we dat het beste kunnen doen. Verder bespreek ik ook graag eerst met mijn collega Bussemaker hoe dit op de scholen vorm gaat krijgen.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Dank voor deze toezegging. Wanneer worden wij hierover geïnformeerd?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Dat moet ik met mijn collega Bussemaker bespreken. Laten we afspreken dat ik dit punt in de eerstvolgende jeugdrapportage zal meenemen.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Misschien is het mogelijk om de Kamer hierover te informeren voor het algemeen overleg over emancipatie dat binnenkort plaatsvindt.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Dat zal ik aan haar doorgeven.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): We moeten volgens mij in beide gevallen de vinger aan de pols houden.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Voorzitter. Mevrouw Van der Burg heeft gevraagd naar de dossieroverdracht. Alle lopende aanvragen van de Bureaus Jeugdzorg en het CIZ worden aan de gemeenten overgedragen. In het geval van de Bureaus Jeugdzorg is dat inmiddels grotendeels gebeurd. Bij het CIZ heeft dit al voor 15 januari plaatsgevonden. Als een aanvraag is verlopen, kan dat betekenen dat de aanvraag voortaan bij een andere sector thuishoort. Daarom zullen er tot 15 februari 2015 lopende aanvragen blijven binnenkomen, waarvan is gebleken dat die in het verkeerde pulletje zaten. In beginsel zijn alle lopende aanvragen, zowel van de Bureaus Jeugdzorg als van het CIZ, aan de gemeenten overgedragen. Omdat het CIZ blijft bestaan, zullen de dossiers niet verhuizen; die blijven bij het CIZ liggen. Dat ligt inderdaad anders voor de dossiers van de Bureaus Jeugdzorg, omdat de taken van de Bureaus Jeugdzorg in het

nieuwe stelsel door de gemeenten anders worden georganiseerd. Naar aanleiding van de vraag van mevrouw Van der Burg zal ik nagaan of er nog hiccups zijn, maar ik heb dus het idee dat de overdracht zo goed als zeker plaats heeft gevonden.
Mevrouw Keijzer vroeg wanneer de gemeenten inzicht krijgen in hun budgetten voor 2016. Zij vraagt dat om er zeker van te zijn dat de gemeenten op tijd kunnen beginnen met de contractering. Tussen neus en lippen door zei zij: de Staatssecretaris zal wel zeggen dat dat inzicht zal worden gegeven in de meicirculaire; het zal dus wel juni worden. Ik wijs haar er dan wel op dat de laatste meicirculaire voor het eerst in vijftien jaar in mei is gepresenteerd. Wij zijn van plan om het zo te blijven doen en dat betekent dat in de meicirculaire van 2015 het budget 2016 wordt opgenomen. In die berekening zal rekening worden gehouden met alle mutaties die op grond van de bestuurlijke afspraken zijn doorgevoerd en nog zullen worden doorgevoerd als gevolg van de objectieve verdeling, waarover de heer Voordewind vragen heeft gesteld, en de adviezen van de VNG en de Raad voor de gemeentefinanciën. Indien aan de orde zal ook het ingroeipad, waarin rekening wordt gehouden met een geleidelijke overgang van de historische verdeling naar de objectieve verdeling, hierin worden verwerkt. De VNG evalueert overigens op dit moment de inkoop 2015 om daarvan te leren en de gemeenten lessen te kunnen meegeven voor de inkoop in 2016. Ik denk al met al dat we tijdig alle informatie binnen zullen hebben om het 2016-proces zo goed mogelijk te laten verlopen met behulp van wat we in 2015 allemaal hebben geleerd.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Dat was niet mijn vraag. Ik vroeg namelijk hoe de Staatssecretaris denkt te voorkomen dat we eind volgend jaar weer te maken hebben met contracten die nog niet zijn afgesloten.

De **voorzitter**: Ik sta deze interruptie toe omdat het een verduidelijkende vraag is, maar eigenlijk hebt u uw twee interrupties al verbruikt.

Staatssecretaris **Van Rijn**: In 2015 is er heel veel tijd en energie gaan zitten in de transitie. Gemeenten moesten aanbieders leren kennen en de aanbieders moesten aan de gemeenten wennen. Heel veel zaken moesten in contracten worden geregeld. Dat is nu allemaal gedaan. Alleen al op grond daarvan mag je verwachten dat de contractering in 2016 beter of sneller zal gaan. Ik heb daar vertrouwen in, want in 2015 was het soms ook gewoon het probleem dat men elkaar nog moest leren kennen. Hoeveel zorgaanbieders heb ik eigenlijk in mijn gemeente? Welke overleggen moet ik voeren? Welke contracten heb ik afgesloten. Ik denk dat die kwaliteitsslag nu is gemaakt en dat we daardoor meer aandacht zullen kunnen besteden aan de veranderingen die wij of de gemeenten in het zorgaanbod willen aanbrengen. Met een mooi woord noemen we dat de transformatie.
2015 was een moeilijk jaar voor de contractering. In de toekomst zal de contractering zeker ook niet makkelijk zijn voor welke zorgaanbieder of financier dan ook, zie de Zorgverzekeringswet en de zorgkantoren. Dat zullen we ook bij de gemeenten zien, maar omdat men elkaar bij de contractering in 2015 heeft leren kennen, heb ik goede hoop dat het in 2016 beter zal gaan. Maar ook in 2016 zal de Staatssecretaris nog steeds tien vingers aan de pols houden!

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de klok, Staatssecretaris. Hoeveel tijd hebt u nog nodig voor uw beantwoording?

Staatssecretaris **Van Rijn**: Ik wilde het hierbij laten, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat is een mooie timing, want dan hebben we nog een halfuur over voor de tweede termijn. Ik stel wel voor dat we ons beperken en maximaal één minuut gebruiken voor die termijn.

Tweede termijn

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Voorzitter. Om de zorg voor kinderen te verbeteren zijn we begonnen met een van de grootste bestuurlijke opgaves van de laatste jaren. Ik concludeer dat we daarmee op 1 januari een goede start hebben gemaakt.
Wij willen dat in de toekomst ieder kind de juiste zorg krijgt en dat kinderen eerder en minder versnipperd hulp krijgen. Ik ben dan ook heel blij dat de Staatssecretaris aangeeft dat het onderwijs en de jeugdgezondheidszorg nauwer aan elkaar verbonden zullen worden. Wanneer mogen wij de transformatieagenda van hem verwachten?
Ik wil dat geen enkele ouder belemmerd wordt bij het vinden van goede zorg voor zijn of haar kind. Ook de Staatssecretaris wil dat niet en daarom ben ik blij met zijn toezegging dat er een onderzoek komt naar alle kinderen en niet alleen naar de kinderen in de jeugd-ggz. Ik heb om dat onderzoek gevraagd en het is dan goed om te horen dat daarin ook zal worden gekeken naar de problemen die ouders en gemeenten ervaren.
Ik ben blij met de toezegging over de hardheidsclausule, want dat betekent dat geen enkel kind in de tussenliggende periode tussen wal en schip zal vallen. Ten slotte is het goed om te horen dat de Staatssecretaris tempo zal maken met de AMvB en dat hij de regelsnoeibrigade zijn werk zal laten doen. Hartelijk dank!

Mevrouw **Siderius** (SP): Voorzitter. Ik geef om te beginnen een tip aan de Partij van de Arbeid: misschien is het handig om de website van de Partij van de Arbeid even aan te passen. Daar staat namelijk nog steeds op: een eigen bijdrage in de jeugdzorg accepteren wij niet. Dat doet de Partij van de Arbeid blijkbaar toch wel. Misschien is dat handig om eventuele kiezers – het zullen er niet zo heel veel meer zijn – op 18 maart niet op het verkeerde been te zetten.

De **voorzitter**: Mevrouw Ypma wordt direct aangesproken en daarom geef ik haar eenmalig de gelegenheid om hierop te reageren.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Ik wil iets rechtzetten. Wij hebben de eigen bijdrage inderdaad geschrapt. Die accepteren wij niet en daarom hebben we die teruggedraaid in het regeerakkoord. Daar hebben we 70 miljoen per jaar voor uitgetrokken! Alleen de oude bijdrage, die al sinds de jaren tachtig bestaat, blijft bestaan en daar zijn we altijd eerlijk over geweest.

Mevrouw **Siderius** (SP): De mensen in dit land zijn gelukkig niet helemaal gek en die weten gewoon dat als zij hun kind een psychiatrische behandeling willen geven, zij dan wel eens € 1.500 kwijt zouden kunnen zijn aan de eigen bijdrage. «Praatjes voor de vaak» zou ik willen zeggen. Van enig evenwicht, waarover de Partij van de Arbeid een mooi opinieartikel heeft geschreven, is dan ook geen sprake. Ik vind het jammer dat de Staatssecretaris zegt: we gaan wel even naar de hardheidsclausule kijken. Als ouders niet in beeld komen, heeft die hardheidsclausule namelijk helemaal geen zin. Hoe gaat de Staatssecretaris ouders in beeld brengen die zich niet melden en zorg mijden omdat zorg door de eigen bijdrage gewoon te duur is?

De **voorzitter**: Mevrouw Siderius, u bent ruim door uw tijd heen.

Mevrouw **Siderius** (SP): Ik vraag hierbij in ieder geval een VAO aan.

Mevrouw **Ypma** (PvdA): Wat flauw! Dat wilde ik ook.

Mevrouw **Siderius** (SP): Nou ja, dan bent u te laat. Ik zeg het als eerste. Voorzitter. Ik vind het jammer dat mensen zich tot de media moeten wenden. Dat is een nare conclusie, maar gelukkig hebben we oplettende journalisten in het land die in beeld brengen wat er misgaat in de jeugdzorg. Als zij dat doen, kan er opeens wel een oplossing worden geboden. Blijkbaar moeten er eerst ongelukken gebeuren. Ik vind het jammer dat de Staatssecretaris tegen ouders zegt: als er wat gebeurt, komen we in actie. Kunnen ouders dan 24 uur per dag en 7 dagen per week het ministerie bellen als zij de crisisdienst van de jeugdzorg niet kunnen bereiken?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Ook de ChristenUnie betreurt het dat de Partij van de Arbeid-fractie geen gehoor geeft aan de resolutie van haar eigen congres en de ouderbijdrage niet wil opschorten. Als uit het onderzoek blijkt dat er wel degelijk knelpunten en zorgmijders zijn, is de Staatssecretaris dan bereid om de ouderbijdrage stante pede op te schorten? Dat zou een logische stap zijn als je een dergelijk onderzoek doet. Het eerste onderzoek is duidelijk, maar wat nog niet duidelijk is wanneer de Staatssecretaris het tweede onderzoek naar de Kamer zal sturen. Kan hij ons daarvoor een datum geven?
Het is mij niet gelukt om in eerste termijn de pleegzorg te noemen. Collega Van der Staaij heeft dat punt wel genoemd, maar de Staatssecretaris heeft de vragen hierover nog niet beantwoord. Kan hij dat alsnog doen?
Ik had Urk ook willen noemen.
Ik heb ook wat vragen gesteld over het volume van de contracten en de gegevens van de zorginstellingen. Kunnen die ook naar de gemeenten worden overgeheveld?

Mevrouw **Ellemeet** (GroenLinks): Voorzitter. De eigen bijdrage voor de jeugd-ggz moet geschrapt worden. Daar is het PvdA-congres heel duidelijk over. GroenLinks is ook heel duidelijk over de ouderbijdrage. De Staatssecretaris gaf aan dat mijn collega Siderius niet goed het verschil begrijpt tussen somatische zorg en psychische zorg, maar het gaat niet om de systemen waarin deze mensen leven, het gaat erom dat de ouders van kinderen met een psychische zorgvraag, nu extra moeten betalen, wat een grote druk legt op deze mensen. Dat probleem proberen we hier te tackelen. Dat moeten we in brede zin doen en daarom ben ik blij dat de Staatssecretaris onderzoek gaat doen naar de kosteneffectiviteit van deze bijdrage.
Het is goed om te horen dat de toegang tot de jeugdzorg gemonitord wordt. Ik hoop dat de Staatssecretaris Jeugdzorg Nederland en de VNG daarbij meeneemt.
Zorgverleners spenderen soms wel 30% van hun tijd aan administratie. Dat is een groot en groeiend probleem dat een bom kan leggen onder het in potentie krachtige nieuwe jeugdstelsel. Heb ik de Staatssecretaris goed begrepen en wil hij inderdaad toe naar een uniforme standaard voor verantwoording? Wil hij echt zover gaan? Ik hoop het, want dat is volgens mij de oplossing voor dit grote probleem voor de instellingen.

De **voorzitter**: Mevrouw Berndsen had al aangegeven dat ze vergadering om 16.30 uur zou verlaten. Ik geef daarom nu het woord aan mevrouw Van der Burg.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Voorzitter. Ik bedank de Staatssecretarissen voor hun beantwoording en hun toezeggingen.
De outcomecriteria hadden op 1 januari 2015 vastgesteld moeten zijn. Dat er vertraging is omdat ze nog ontwikkeld moeten worden, overtuigt mij

niet, want er moet altijd ontwikkeld worden. Ik wil daarom graag de toezegging dat het ondersteuningsteam de gemeenten bij de implementatie gaat helpen en dat de inspectie ernaar gaat kijken. Het eerste heeft de Staatssecretaris al toegezegd en als hij het tweede ook toezegt, kunnen we het meenemen bij de inkoop in 2016. Als we dat niet doen, krijgen we die beweging niet voldoende op gang. Het is heel belangrijk dat raadsleden ook weten welke partijen kinderen op een effectieve manier helpen om een plek in de samenleving te vinden.
Het is mijn informatie dat een heleboel gemeenten te maken hebben met kinderen die jaren zorg hebben gekregen van de Bureaus Jeugdzorg. Die kinderen worden nu afgescheept met één A4-tje waaruit helemaal niet duidelijk wordt welke zorg wel of niet heeft geholpen. Ik zou graag zien dat de Staatssecretaris daarop actie onderneemt.
Ten slotte bedank ik de inspecties voor al hun rapporten en hun goede werk om de kwaliteit van de jeugdgezondheidszorg te verbeteren en al hun adviezen over JeugdzorgPlus en seksueel overschrijdend gedrag.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. Ik bedank de Staatssecretaris voor zijn beantwoording en zijn toezeggingen.
We spreken hier over de beperkte politieke controle op het proces die ons als landelijke verantwoordelijkheid rest. Het is dan mooi dat ook naar voren kwam dat in de komende tijd de lokale politieke controle heel belangrijk is. In de gemeenten zal men dus nog een hele ontwikkeling moeten doormaken. De Staatssecretaris maakte in dat verband terecht een vergelijking met de manier waarop wij omgaan en leren omgaan met Europese besluitvorming.
Ik bedank de Staatssecretaris voor zijn toezeggingen over de ouderbijdrage. In een interruptie gaf ik al aan dat hij hiermee zowel recht doet aan wat er in de wet staat als aan onze verantwoordelijkheid om knelpunten te voorkomen. Daarvoor moeten we inderdaad het systeem onder het vergrootglas leggen.
Tegen de SP-woordvoerder moet ik nog zeggen dat het de strekking van mijn woorden was dat de Kamer als medewetgever hiermee heeft ingestemd. Daarmee heb ik inderdaad onbedoeld een constructief beeld van de SP geschetst en dat spijt mij, want ik weet dat mevrouw Siderius zoiets dwars zit.
Ik maakte uit de non-verbale uitingen van de Staatssecretaris op dat hij nog terugkomt op de pleegzorg en Urk. Dank daarvoor.

Mevrouw **Keijzer** (CDA): Voorzitter. Het is jammer om vandaag te moeten constateren dat een onderzoek naar alle ouderbijdragen in de jeugdzorg het maximaal haalbare is. We kunnen namelijk morgen al besluiten om anders om te gaan met de ouderbijdrage in de jeugd-ggz. Ik denk dat het verstandig zou zijn om dat te doen, want ik vrees met grote vreze dat uiteindelijk een rechter zal uitspreken dat de ouderbijdrage in strijd is met het Verdrag inzake de rechten van het kind, omdat we geen eigen bijdrage opleggen in het geval van kinderen die met een lichamelijke klacht in het ziekenhuis worden opgenomen, maar wel in het geval van kinderen die met psychiatrische problemen worden opgenomen. Dat zij zo. Er is een VAO aangevraagd en daarna zal een motie hierover in stemming worden gebracht. Hopelijk komt de PvdA daardoor tot een ander inzicht, want de PvdA is nodig voor een meerderheid.
Het is goed dat er een onderzoek zal worden gedaan, maar ik vind het wel zorgelijk dat mevrouw Ypma zojuist gewoon weer stelde dat de ouderbijdrage blijft bestaan. Ik hoop dat dit een verspreking is, want anders doen we onderzoek voor niks.
Er was zojuist discussie over de vraag wat we moeten doen met pgb's die straks onterecht uitbetaald blijken te zijn. Ik heb gesproken over die mevrouw bij Nieuwsuur die helemaal is gestopt. Er zijn mensen die doorgezet hebben en die krijgen misschien 27 januari geld. Wat gebeurt er

met die mensen als zij een toekenningsbeschikking krijgen die net wat lager wordt vastgesteld, ook al hebben ze het geld gebruikt waarvoor het nodig was en mochten ze ervan uitgaan dat dat terecht was? Ik ben heel erg benieuwd naar wat de Staatssecretaris daarvan vindt.

Staatssecretaris **Van Rijn**: Voorzitter. Mevrouw Ypma heeft een vraag gesteld over de vernieuwingsagenda. Ik wil inderdaad samen met de VNG en de andere partijen werken aan die vernieuwingsagenda. Het is mijn inzet om de Kamer in april te informeren over de stand van zaken van de gesprekken en de concretisering ervan. We hebben al eerder een aantal inhoudelijke thema's benoemd, ook in de Kamer, bijvoorbeeld de eigen kracht, de integraal werkende voorkant, de nieuwe jeugdbeschermer, de samenwerking met het passend onderwijs, de nieuwe jeugdhulp en de administratieve lasten. Ik denk dat het goed is om dit vooral een vernieuwingsagenda te laten zijn waarbij de gemeente aan het roer staat en we een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om ervoor te zorgen dat de goede thema's worden opgepakt. Overigens schakelen we de kennisinstituten ook in om ervoor te zorgen dat het zo nodig met onderzoek wordt ondersteund. Ik zou de Kamer hierover graag in april willen informeren. Het wordt dus samen met de VNG opgepakt.
Ik zou nog een korte opmerking willen maken over wat mevrouw Siderius zei. Wij hebben natuurlijk niet voor niets een landelijk meldpunt, regionale meldpunten en meldpunten van de cliëntenorganisaties. We hebben die om een zo fijnmazig mogelijk netwerk op te zetten voor alles wat er gebeurt. Ik vind het dan niet helemaal terecht dat mevrouw Siderius zegt dat we alleen maar actie ondernemen als er iets in de media komt. Wees ervan overtuigd dat datgene wat in de media komt, vaak bij ons bekend is en dat er vaak al acties op lopen. Het is goed dat de media dat doen, want daardoor hebben we er als het ware weer een meldpunt bij. Maar laten we het niet omdraaien en doen alsof er alleen maar dat kanaal is. Sterker nog, we hebben gelukkig niet alleen oplettende cliënten- en patiëntenorganisaties, maar ook oplettende ambtenaren die ervoor zorgen dat we zo goed mogelijk alle signalen opvangen en dat we daar ook wat mee doen.
De heer Voordewind vroeg naar de mogelijkheid dat het onderzoek leidt tot de conclusie dat er drempels zijn. Gaat de Staatssecretaris dan wat doen? Deze Staatssecretaris doet geen onderzoek voor niks! Ik heb de hele Kamer gehoord over het belang van ordelijke besluitvorming. We hebben niet voor niets een wet aangenomen waarin een ouderbijdrage zit. De bedoeling daarvan is van ouders een redelijke bijdrage te vragen, zonder dat dat drempels opwerpt waardoor de zorg niet tot stand komt. Dat lijkt mij duidelijk genoeg.
Ik heb twee termijnen genoemd. De eerste termijn is bedoeld voor het verzamelen van informatie. Dat deel van het onderzoek komt rond de zomer naar de Kamer. De tweede termijn is bedoeld voor het onderzoek naar de hardheidsclausule. Dat hardheidsclausuleonderzoek komt binnen een week of twee naar de Kamer. Misschien is het wel een praktisch voorstel dat ik de Kamer binnen drie weken een brief stuur over de toepassing van de hardheidsclausule en dat ik in die brief gelijk aangeef hoe ik dat onderzoek voor mij zie. Dan kan de Kamer zien hoe ik van plan ben om het te gaan doen.
Mevrouw Ellemeet kwam terug op de administratieve lasten. Ik denk dat wij het met elkaar eens zijn over de noodzaak om de administratieve lasten aan te pakken. Zij vroeg om uniforme standaarden voor verantwoording. Ik zeg daarop met een lichte aarzeling ja, omdat we natuurlijk ook rekening moeten houden met de wensen van de gemeenten voor de inrichting van de jeugdzorg. Soms zal dat leiden tot andere vragen en een andere manier om de uitkomsten aan te geven, maar weet dat wij met de VNG en Binnenlandse Zaken werken aan standaardisering van de monitoring. Ik ben er verder een zeer groot voorstander van om daar waar dat kan de verantwoording te standaardiseren, maar wel rekening

houdend met de gerechtvaardigde verschillen die er nu eenmaal als gevolg van de decentralisatie tussen gemeenten zullen zijn. Standaardiseren waar dat kan, is iets wat hoog op mijn agenda staat.
Mevrouw Van der Burg vroeg mij te bevestigen dat ik het OTD ga helpen. Dat doe ik graag, omdat we daarvan ook kunnen leren voor de inkoop van 2016. Verder moet de inspectie niet helpen bij de inkoop, maar erop toen zien dat de outcomecriteria worden gehanteerd. Daarom zet ik de inspectie in de schakel daarna: eerst ontwikkelen en helpen bij de implementatie, zodat de inspectie de outcomecriteria vervolgens bij haar toezicht kan betrekken.
Mevrouw Van der Burg vroeg of het klopt dat er maar één A4-tje met informatie wordt overgedragen. Er zijn verschillende afspraken gemaakt tussen de Bureaus Jeugdzorg en de gemeenten over de overdracht. Wij hebben geen landelijk beeld. Wij hebben altijd ingezet op een warme overdracht en wij zullen dat nog een keer onder de aandacht brengen van de gemeenten en de Bureaus Jeugdzorg.
De heer Van der Staaij kan ik zeggen dat het signaal van Urk ons bekend is. De gemeente zijn 15 pleegkinderen toegewezen en daarna is Urk geconfronteerd met 44 pleegkinderen. Dat verschil was eigenlijk al in november 2013 bekend. Toen is dat aantal ook gewijzigd, maar het is vervolgens niet op tijd doorgegeven door de zorgaanbieder Vitree. Dat is de oorzaak van het probleem. De gemeente heeft zich bij ons gemeld met de opmerking dat het budget in de meicirculaire niet klopt. In de meicirculaire is het woonplaatsbeginsel volgens de cijfers van de CBS gewoon toegepast. De woonplaatsbeginselcijfers voor Urk klopten gewoon, ook voor de verdeling. Het is dus een beetje misgegaan in de communicatie tussen de gemeente en de zorgaanbieder. We hebben de gemeente Urk geadviseerd met Vitree in overleg te treden over de vraag waarom die kinderen zo laat zijn doorgegeven. In het verdeelmodel is in ieder geval rekening gehouden met het juiste budget.
Mevrouw Keijzer vroeg wat er gaat gebeuren met pgb's die ten onrechte zijn toegekend; ik parafraseer haar maar even. Ik denk dat we het maximale doen om ervoor te zorgen dat budgethouders geen last hebben van het feit dat een aantal controles niet heeft plaatsgevonden. Als die controles wel plaatsvinden, zijn aanpassingen natuurlijk denkbaar. Dat is overigens niet anders in de huidige situatie. Trekkingsrecht betekent dat we uiteindelijk naar de situatie gaan dat aan de voorkant een aantal controles wordt uitgevoerd, zodat mensen daar daarna geen last meer van hebben. In de huidige situatie worden die gelden op de rekening van de budgethouder gestort en vervolgens kan men in de loop van het jaar te horen krijgen dat het toch anders is geworden. Dat wilden we nu juist omdraaien. Doordat we beschikken over terugvalscenario's, hebben we eigenlijk de situatie van 2014 met een aantal controles achteraf. We zullen het natuurlijk zorgvuldig doen. Maar als pgb-budgetten gebruikt worden voor zaken die niet de bedoeling zijn, kan er net als in het oude systeem een opmerking worden gemaakt. Er zal dan in overleg worden gegaan met de budgethouder over de vraag hoe het kan worden gecorrigeerd. Een mogelijkheid om dat te doen is het aanpassen van de betalingen voor de eerstvolgende periode. Ook dat zullen we zorgvuldig doen. Op dit punt ontstaan er echter geen verschillen met de situatie zoals die was.

De **voorzitter**: Daarmee is een einde gekomen aan de tweede termijn van de zijde van het kabinet
Ik neem de toezeggingen met u door. Zoals gebruikelijk zijn het toezeggingen op hoofdlijnen en betreft het alleen toezeggingen waarover een brief aan de Kamer is toegezegd.

- De Kamer ontvangt in de loop van 2015 een beleidsreactie met betrekking tot de rechtspositie van de justitiële jeugdinstellingen en gesloten jeugdzorg.

- De Kamer wordt medio april geïnformeerd over de stand van zaken van het familiegroepsplan.
- De Kamer wordt media april geïnformeerd over de uitkomst van het onderzoek naar de kwaliteit van de contracten.
- Binnen drie weken ontvangt de Kamer een brief met een voorstel op welke momenten de Kamer wordt geïnformeerd over de diverse monitors.
- De Kamer ontvangt binnen drie weken een brief over de hardheidsclausule en een opzet voor het onderzoek naar de ouderbijdrage. Dit onderzoek zal medio zomer naar de Kamer worden gestuurd.
- De Kamer wordt bericht over de uitkomsten van het gesprek met de VNG. Daarmee wordt het bestuurlijk overleg bedoeld.
- In april wordt de Kamer bij de voortgangsrapportage bericht over de opzet van het onderzoek naar de werking van de toegang.
- De Kamer wordt in april in de eerstvolgende voortgangsrapportage geïnformeerd over de lhbti-jongeren.
- In april wordt de Kamer bericht over de stand van zaken rond de vernieuwingsagenda.

Dat zijn een heel aantal toezeggingen. De Kamer ziet de brieven met veel belangstelling tegemoet.
Ik constateer dat mevrouw Siderius een VAO heeft aangevraagd. Wij zullen dat doorgeleiden naar de Griffie en daarbij aangeven dat mevrouw Siderius als eerste spreker dient te worden genoemd.

Mevrouw **Siderius** (SP): Kan daaraan het verzoek worden toegevoegd om dit VAO spoedig in te plannen? Voor sommige ouders is het natuurlijk echt heel belangrijk dat het op korte termijn wordt opgeschort.

De **voorzitter**: Wij zullen melden dat u het liefst ziet dat het VAO volgende week wordt gehouden, maar nogmaals: de Griffie gaat over de planning.
Hiermee is een einde gekomen aan dit verzameloverleg over de jeugdzorg. Ik bedank Staatssecretaris Van Rijn en, bij afwezigheid, Staatssecretaris Teeven voor hun aanwezigheid. Verder bedank ik de ambtelijke top voor hun ondersteuning en de Kamerleden voor hun inbreng. Ten slotte bedank ik uiteraard ook de mensen op de publieke tribune en de mensen die dit debat op een andere manier gevolgd hebben, voor hun belangstelling.

Sluiting 16.45 uur.

Volledige agenda

1. Aanbieding van vier rapporten van de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie voor het Onderwijs over de kwaliteit van de jeugdzorgplus instellingen
Kamerstuk 31839-402 – Brief regering d.d. 11-07-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

2. Reactie op de aanbevelingen uit de rapportage LHBTI kinderen in Nederland
Kamerstuk 27017-99 – Brief regering d.d. 09-07-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

3. Aanbieding van twee rapporten van de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie voor het onderwijs naar de kwaliteit van de behandeltrajecten van jongeren in twee jeugdzorgplus instellingen en de bijbehorende scholen
Kamerstuk 31839-414 – Brief regering d.d. 29-09-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

4. Aanbieding rapport «Monitoring scenario's flexibilisering van contactmomenten in de jeugdgezondheidszorg»
Kamerstuk 32793-157 – Brief regering d.d. 13-10-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

5. Aanbieding eindrapport «Zes jaar toezicht jeugdzorgplus»
Kamerstuk 31839-417 – Brief regering d.d. 27-10-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

6. Aanbieding van het rapport van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) «De jeugdgezondheidszorg beter in positie»
Kamerstuk 32793-158 – Brief regering d.d. 06-11-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

7. Aanbieding onderzoek «Jong en Anders» naar aandacht voor lesbische, homo- en bi-jongeren, transgenderjongeren en jongeren met een intersekse conditie (LHBTi) in jeugdwelzijn, jeugdzorg en jeugd (L)VB
Kamerstuk 27017-101 – Brief regering d.d. 24-11-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

8. Aanbieding rapport Inspectie Jeugdzorg Voorkomen van Seksueel grensoverschrijdend gedrag in de jeugdzorg»
Kamerstuk 31839-426 – Brief regering d.d. 24-11-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

9. Aanbieding van het kwaliteitskader jeugd
Kamerstuk 31839-428 – Brief regering d.d. 08-12-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

10. Standpunt inzake het advies van de Gezondheidsraad: «ADHD: medicatie en maatschappij»
Kamerstuk 25424-258 – Brief regering d.d. 08-12-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

11. Aanbieding van de vijfde rapportage van de Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd (TSJ)
Kamerstuk 31839-450 – Brief regering d.d. 17-12-2014
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn

12. Aanbieding Jaarwerkprogramma Toezicht Jeugd 2015
Kamerstuk 31839-452 – Brief regering d.d. 16-01-2015
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn